

Cena 1 dinar

Edinost

Vreme
od sobote do sobote
(Napoved od 5. do 12. marca)

V južnih predelih Slovenije malone ves teden spremenljivo vreme z delno oblačnostjo in možnostjo padavin. Temperatura bo še porasla. Noči hladnejše in deloma vlažne. V severnih predelih izrazito spremenljivo vreme. Sredi tedna večja možnost padavin.

Drž.-bibliotek.
real.gimnazij

Uredništvo in uprava: Maribor, Kopališka ul. 6, Tel. 25-67. Izdaja vsako soboto. Večja letno 36 din, polletno 18 din, mesečno 3 din. V Mariboru dostavljen na dom letno 48 din, mesečno 4 din. Oglaš po ceniku. Rokopisi se ne vračajo. Poštni čekovni račun 11.787.

V dvotirju

V svoji prvi številki je »Edinost« pozvala svoje čitatelje, da povedo svoje misli o programatični tezi, ki jo je postavil uvodničar listu na čelo: dali je danes možna, potrebna in nujna gospodarska in politična edinost Slovincem, da se prepriča vsled cepljenja sil nevarno slabljenje politične in gospodarske pozicije Slovenije.

Da pridemo takoj v sredino stvari. Nedvomno je bila ta misel o potrebi strnitve vseh kulturnopolitičnih sil Slovenskega naroda porojena iz grenkega spoznanja sedanje razcepljenosti in bojznosti, da nam ta razcepljenost ne donese nepopravljive škode razkrajajoč moralno edinost slovenskega naroda nevarno toliko bolj ker se moramo v naši narodni zajednici sami stalno boriti za svoj gospodarski obstanek in smo, ukleščeni med dva ogromna tujerodna nacionalno agresivna narodnostna bloka, v vedni nevarnosti za narodno našo existenco samo.

Misel ni tako nova. To misel je kot svojo programatično osnovo — v mnogo nevarnejših in žalostnih prilikah — že propagiralo predvojno slogaštvo. Samo, da tedaj ni bila last samo naprednih delavcev temveč jo je podpiral tudi dober del stare, še ne od Mahničevih idej prežete takorekoč še jožefinske slovenske duhovščine.

No, danes so že menda vsi ti »liberalni duhovniki« pomrli; monsinjor Tomo Zupan je bil skoro gotovo zadnji. Že tedaj misel slogaštva ni uspela pač pa mnogo pripomogla slabljenju borbenosti in bila kriva marsikateri — od prof. Prijatlja tako žigosani — načelnosti slovenskega svobodomiselnosti katere dedni grehi se še danes kaj radi pojavljajo. Ob sentimentalnem klicu po narodni slogi — ki je lahko v tej obliki slonela le na neiskrenem pritajevanju — smo prepustili celo zemljo Sušteršičevemu klerikalizmu — ki je pač bil nesporno najprej katoliški potem monarhističen in šele potem naroden, — na naših mejah pa liberalnemu meščanu dahi vizum v nemčurstvo, kmetu pa v štajercijanstvo.

Danes, ko se ločimo ne več le po miselnosti, ampak takorekoč že po fiziognomijah in načinu obnašanja bo vsaka slogaška misel — v kolikor preide realna tla možnega govora in dogovora — še mnogo prej zapisana neuspehu.

Le postavimo tu vprašanje — recimo — nečitateljem »Edinosti«. Kak odgovor homo dobili? Zelo ošaben bo ta odgovor in enostaven: »Pridite v naš hladni objem in edinost bo ustvarjena. Priznajte, da ste grešili, da ste bili izobčeni iz slovenskega katoliške občestva, da ste izkoreninjenci. Ivačevredno se podvržite in zopet bo slovenski narod enoten kakor njegovi »biti« odgovarja njegovemu ponižnemu, bogaboječemu značaju. Če ste znali skoj tisočletje služiti posvetni in cerkveni gosposki in priznavali od nekaj nezmotljivost autoritete vladajoče cerkve podvržite se še sedaj.«

Za to ceno, za ceno lastne notranje svobode ne sme nikdar svobodni narod pripogniti vratu; ali pa veljajo zanj besede grškega pesnika: narod ki pleše po godalu svojih duhovnikov je slep.

Težnje za notranjo svobodno mišljenje, za svobodno misel so živele in se izživljale v slovenskem narodu odkar se je zavedel sam sebe in brez teh teženj ga danes verjetno ne bi več bilo. Te težnje so šle paralelno z ustvarjanjem svojega jezika in svoje nacionalne in socialne formule. One imajo svoj izvor v Trubarju, v slovenski reformaciji, imajo nedvomno svoj vpliv na kmetske pamte, so vznikle ob francoski Iliriji in Antonu Vodniku ter gredu preko vseh »freigeistov« Čopa, Prešerna, Levstika. Camkarija preko vseh najboljših duhov Slovenstva v našo dobo.

Dve osnovni misli se borita tukaj od pamtljiveka za nadvlado in sta zapustile globoke brazde tudi v našem narodnem značaju. Mi žalibog nismo imeli Husitizma, ki je prerodil Češtvo in mu vrnil z željo po notranji tudi željo po na-

Kdaj bomo poskrbeli za

Slovenskega hlapca Jerneja

Med zelo perečimi socialnimi vprašanji je brez dvoma vprašanje starostnega zavarovanja podeželskih hlapcev in dekel, raznih dninarjev, kočarjev, podeželskih delavcev itd. Dokler so vsi ti slovenski »hlapci Jerneja« mladi, čvrsti in polni delavnih sil, se še nekako prebijajo skozi naše težko življenje, dasi tudi to njihovo življenje v bistvu ni nič drugega, nego golo garanje. Takrat ne mislijo s toliko zaskrbljenostjo na svoja stara leta in nadloge ter potrebe, ki so v teh letih običajne. Kakor stroj tečejo od ranega jutra do pozne noči, zato da zvečer trudni morejo leči na otep slame ali se zariti kam v seno in otavo.

Leta te marljive delavce do dobrega izčrpajo, tako da na starost ostanejo bedni in ubožni, brez sredstev, brez prihrankov. Grenko plačilo za tako trdo delo. Redki so oni, ki jim je v mladih in moških letih uspelo dokopati se do svojega koščka zemlje, do svoje hišice in štalice.

Večina jih ostane na cesti. Pomikajo se vsi nadložni od gospodarja do gospodarja in dan na dan trkajo na dobra srca za grizljaj hrane in krpo obleke. Drugi spet domujejo v občinskih ubožnicah in hiralnicah, obremenjujejo s tem občinski proračun in so malone povsod precej »nadložna proračunska postavka«. Saj našemu slovenskemu kmetskemu gospodarju ne gre reči, da je neusmiljena srca. Vendar pa tako stanje ostarelih hlapcev in dekel ter podeželskih poslovnikakor ne more trajati na tak način na vse veke ter biti odvisno izključno od dobrega srca našega podeželskega človeka. Tem ljudem je treba zajamčiti na stara leta njih upravičeno in trdo zasluženo starostno rento. Zato je nujno potrebno, da se čimprej pristopi k izdelavi tozadavnega zakonskega osnutka, ki bo vsem tem izgaranim hlapcem Jernejem, ki so služili trdo in zvesto vse svoje življenje, na stara leta omogočil človeka dostojno življenje.

Vprašanje starostnega zavarovanja podeželskih poslov je za vsakogar, ki pozna razmere na našem podeželju, zelo pereče vprašanje. Nanj kaj radi pozabljamo. Pač pa smo sitni in se celo zgražamo, ko vidimo na podeželju raztrgane in izgubljene ubožce, ki se potikajo naokrog. To vprašanje je zelo resno. Rešitev je sicer težka, kajti na koga naj se pravzaprav zvalijo dajatve za to starostno zavarovanje. Kmet je sam v težavah, zato tudi podeželski posli od svojih dohodkov, ki morda znašajo v denarju celo leto po 400 do 1000 dinarjev, ne morejo prispevati tolikega zneska, da bi mogel biti zadostna podlaga za starostno rento. Vprašanje je treba vzeti kot splošno narodno vprašanje in tu najti primerno rešitev. Zakaj, naša skupna dolžnost je, da s človeka dostojnim življenjem omogočimo slednjic našemu »hlapcu Jerneju«, da bo mogel na stara leta živeti in umreti vsaj kot človek.

Vse naročnike

„Edinosti“

ki iz različnih razlogov, ki jih ni zakrivila naša uprava, niso prejeli 2. ali 3. številke »Edinosti«, vljudo prosimo, da nam to čimpreje sporočijo. Vsem onim naročnikom, ki pa so se že obrnili na našo upravo s pritožbo, zakaj jim nismo poslali ali 2. ali 3. številke, sporočamo, da ta pritožba ne gre na račun naše uprave, nego leži krivda čisto drugje ter ni v naši moči, da lahko take pogreške popravimo. —

Razprava v skupščini

Te dni je narodna skupščina v načelu izglasovala državni proračun in finančni zakon za leto 1938/39. Vlada je dobila večino, pa tudi potek načelne debate je pokazal kljub raznim nevesočnostim še dovolj višine našega parlamentarizma. Sedaj je prišla skupščina na razpravo v posameznostih in je doslej obdelala budžet vrhovne državne uprave, financ, pravosodja, prosvete in končno notranjega ministristva. Razprava v posameznostih pa je že nekako pokazala »razmimoilaženje« opozicionalnih poslancev. Nekateri govorniki smatrajo v proračunski razpravi parlamentarno tribuno kot javni govorniški oder, raz katerega naj jih slišijo njihovi volilci v njihovih okrajih. Seveda je pri tem mnogo nepotrebnega gradiva, ki bi spadalo vse drugam, samo ne v debato, ki naj bi prinašala stvarne in konkretne ter resne predloge. Mi pač še nismo v Angliji, kjer je razmerje vladne večine do opozicije povsem drugo in kjer tudi opozicija ni nič drugega kot pozitiven, sestaven del zakonodajstva. V tem oziru je naš parlamentarijem potreben še marsikatero reforme, ki pa mora priti iz ljudskih zastopnikov samih, kar se ne da z nobenim zakonom in nobeno uredbo dekretirati. Tako poteka sedanja proračunska razprava v več ali manj nestvarnih »dobacivanjih« med opozicijo in vladno večino, efekt pa je ta, da bo večina svoj budžet spravila pod streho tako, kakor si je to zamislila.

cionalni svobodni, nismo imeli ne Hugenottov, ne nonkonformistov, toda v malem je ta velika borba evropskega človeka našla svoj odsev tudi v našem malem zrcalu. Ni velike časovne razlike, ko je gorela Husova grmada v Konstanci in Dalmatinova biblija na pregrešni grmadi pred škofom Hrenom.

Ta dvotimnost svetovnih nazorov, ki pri nas nesporno obstoja pa bilo nam to prav ali ne ni umetna in niti ni tako obžalovanja vredna kot izgleda. Vsak narod ima to fazo razvoja izpolnitelj in tudi Mac Machoni niso bili večni. Če je danes naše izobraženstvo mani borbeno in ga zlasti ob novih prilikah, ko se vse klanja avtoriteti in disciplini, mora toliko bolj fascinirati impozantna, ves svet

Težak položaj v ČSR

Zbiranje vseh narodnih sil

Dr. Milan Hodža.

Velike nade so polagali na Češkoslovaškem na rekonstrukcijo vlade dr. Milana Hodže, in sicer v tem pravcu, da bi vanjo vstopila tudi Hlinkova slovaška ljudska stranka. Te nade pa so se nenadoma izjalovile. Izkazalo se je, da Hlinkove napovedi glede letošnje slovaške propagandne ofenzive z ozirom na znano pittsbursko pogodbo niso bile zgolj napovedi.

Hlinka je trdno odločen izvojevati za slovaški del naroda avtonomijo v onem obsegu, za katero jamči znana pittsburska pogodba. Ker so nekateri češki listi in politični krogi izrazili v zadnjem času celo dvom, da li podpis T. G. Masaryka in drugih državnikov na tej pogodbi le ni morda apokrif, je Hlinka že svojčas obljubil doprinesiti stvarnih dokazov o verodostojnosti teh podpisov. Pogajanja za rekonstrukcijo vlade pa bi se bila morda še nekako nadaljevala, saj so bili na teh pogajanjih najbolj zainteresirani češki klerikalci, ki jih vodi znani monsignor in minister Šramek. Kot strela z jasnega neba pa je preteklo nedeljo izšla v Bratislavi številka Hlinkovega glasila »Slovake«, ki je objavil na prvi strani izjave Konrada Henleina, voditelja sudetskih Nemcev, ter združenih madžarskih opozicijskih strank. Glavni urednik »Slovake« je poslanec dr. Sidor, ki je razen tega imel v Ružomberku izredno oster govor, v katerem je ponovil zahtevo Slovkov po popolni avtonomiji ter je končno dejal, da se bodo Slovaki v borbi za avtonomijo združili z vsemi tistimi državami, ki so glede avtonomije istega mišljenja.

Politično življenje v Ljubljani

Ljubljana se v zimskih mesecih res nekoliko bolj poglobi v javna in tudi politično težja vprašanja. Vendar pa je bila ta sezona precej mrtva in kdor bi sodil na deželi, da prihaja vsa napetost iz Ljubljane, bi se motil. Tu je navada, da se vse nekako pomečka in da fanatiki ostanejo v ozadju. Toda o tem se le malo izve v javnosti.

Političnih shodov to zimo sploh ni bilo oziroma niso bili dovoljeni. Za radikale iz opozicije tudi ni bilo dosti zanimanja,

ko so prišli v Ljubljano. Pač pa se čuti neka napetost, ki je zaradi velike skrivnostnosti starih politikov lahko nevarna, če izbruhne.

Naši drž. uslužbenci

V l. 1937. je bilo v naši državi 208.752 državnih uradnikov. Vsi ti so dobivali mesečno na svojih plačah 5087.9 milijonov dinarjev prejemkov. Določitev povprečne mesečne plače bi nikakor ne dala prave podobe o dohodkih posameznega uradnika. V tem času je bilo tudi 66.686 upokojenec, ki so prejeli mesečne pokojnine 1112 milijonov dinarjev.

činu svojega poklicnega izživljanja in večje samostojnosti mišljenja nujno nove možnosti novega, po naši misli boljšega kulturnopolitičnega razvoja Slovenije. Tudi agrarni pokreti v Evropi in naši sosesčini so odprli našemu konservativnemu kmetu nove vidike. Totalitarne kulturnopolitične ideologije povojne Evrope, ki postavljajo interes nacije ali države izven meja tudi cerkvene kritike, samo podčrtavajo novousmerjenost mlajših generacij.

Naloga slovenskega meščanstva in razumnštva, v kolikor je svobodomiselno, ni torej v klicu za kulturno edinost Slovincem, ki po ekskluzivizmu enega svetovnega nazora bitj ne more razen v (Nadaljevanje na 2. strani.)

7 dni domaćih vesti

* Subotica zahteva zase dva narodna poslanca, sklicujoč se pri tej zahtevi, na to, da s svojimi 105.000 prebivalci ima vsakega pravico voliti v narodno skupščino dva poslanca.

* Uredbo o državni tiskarni, s katero bi dobila državna tiskarna monopol nad izdajo šolskih knjig in zvezkov, je sklenil prosvetni minister umakniti. S tem so dobili popolno zadoščenje privatni grafični podjetniki.

* Mladina JRZ je preteklo nedeljo svečano razvila v Smederevu svojo zastavo.

* Banski svet Vrbaske banovine je v posebni resoluciji zahteval decentralizacijo državne uprave in uredbo najširših samouprav.

* Dragoljub Jovanović, o katerem so nekateri listi poročali, da je obiskal republikansko Španijo, se je te dni vrnil v Jugoslavijo. Najprej se je ustavil v Zagrebu, kjer je imel daljši razgovor z doktor Mačkom.

* Dimitrije Ljotić je imel preteklo dni v Sarajevu predavanje, ki pa je bilo dežno tudi demonstracij, kakor se to dogaja ob vsakem Ljotičevem predavanju.

* Med Avstrijo in našo državo sklenjeni novi trgovinski sporazumi je stopil prvega tega meseca v veljavo. Po tem sporazumu se bo vršil trgovinski promet na podlagi privatnega kliringa.

* Narodna banka bo zgradila v Slavonskem brodu večjo palačo, v kateri bo tudi njena podružnica.

* JRZ pripravlja za 12. t. m. veliko zborovanje v Šibeniku.

* V klubu neodvisnih senatorjev je bil za predsednika izvoljen dr. Ulmanski, za tajnika pa dr. Marušič.

* Prometni minister je izdal dovoljenje, da sme ljubljansko železniško ravnateljstvo samo polagati tračnice na progi St. Janž — Sevnica. Za to je bil dovoljen kredit 4.566.000.— dinarjev.

* Pri volitvah obratnih zaupnikov v Mariboru so visoko zmagali kandidati socialnih demokratov, ki so dobili 84 zaupnikov, nacionalisti 15, Jugoslovansko strokovna zveza 11, in Zveza združenih delavcev 11.

* Narodna skupščina je v načelu sprejela državni proračun s 183 glasovi za in 96 proti, glasovanja pa se je izdržal poslanec dr. Dobavišek.

* Mestna občina v Subotici bo s 1. aprilom povišala prejemke vsem svojim nameščencem.

* V Kamnik se je te dni vrnil s španskega bojišča dijak Ravter Dušan, sin veterinarja Josota Ravterja. Omenjeni dijak je pred nedavnim odšel v Španijo kot prostovoljec.

* Naša narodna banka bo letos izplačala po 400 dinarjev dividende na vsako delnico.

* V Ljubljani je umrl kanonik dr. Mihael Opeka v starosti 67 let. Pokojnik, ki je slovel kot izvrsten pridigar, je izdal več knjig svojih govorov.

* V Zagrebu je začel izhajati tednik »Nezavisnost«, ki zelo ostro nastopa proti politiki dra. Mačka.

* Občinska blagajna v Koprivnici je prišla pod sekvester ter ji je banska uprava prepovedala pobirati vse dohodke za to, ker je občina že več let banovini dolžna na davkih velike vsote.

* Smolej Franc, naš smučarski prvak, je v Fisihih tekmah v Lahtiju na Finskem dosegel odlične uspehe, tako da se je plasiral kot prvi za najboljšim Srednjevropcem. Italijanom Demetecom. Na Smolejev uspeh smo lahko ponosni.

* V Zagrebu je bila na svečan način otvorjena šola za zaščito prebivalstva pred napadi iz zraka.

* Prebivalstvo Tezna se je tekom zadnjih 20 let štirikrat pomnožilo.

* Naglo napreduje gradnja mednarodne avtomobilske ceste Beograd — Subotica, nekateri odseki te ceste so že gotovi, drugod pa se država še pogaja z lastniki zemljišč.

brezkompromisnem ponižanju, temveč v tem, da pomaga novim narodnostnim silam v razvoju in bilo tudi trenutno na škodo lastnega političnega prestiža in moči. Napredna politika prvakov, katerij omizij in režije se mora ravno ob sodelovanju inteligence izpremeniti v politiko mas, in to stanovsko zavernih in zainteresiranih. Socialne parole manjka tej politiki in tu je nevarnost.

Edinost pa je mogoča v marsikaterem oziru. V čisto narodnostnem, da se dogovore vse narodno-obrambne organizacije od slučaja do slučaja o skupnih ciljih. V političnem: da se dogovore ob velikih za Slovenijo gospodarsko odločilnih odločitvah predstavnikov vseh slovenskih političnih grup ali poslancev, da

Prevelike davčne obremenitve Huda krivica za Slovenijo

Iz »Trgovskega lista« prinašamo naslednji članek, ki dovolj zgovorno priča o bremenih, ki tarejo Slovenijo:

»Ni nič novega, da ni prav nikjer prebivalstvo v državi niti primeroma tako obremenjeno s samoupravnimi davščinami, kakor v Sloveniji. Če pa človek prelistuje ravnokar izišli statistični letnik, potem se mora vendar zopet ustaviti ob teh številkah, ker naravnost kričeče govore o prevelikem davčnem bremenu Slovenije. Je sicer res, da se uporabljajo samoupravne davščine v največji meri za potrebe Slovenije, toda še bolj je res to, da morajo naše samouprave nositi toliko teh bremen, ker država ne daje dovolj Sloveniji. Druge banovine so od države visoko dotirane, banska uprava v Ljubljani pa še tega ne more dobiti, kar ji država dolguje za bolnišnice. In ker ne dobi teh 8,8 milijona din, mora zvišati šolsko doklado od 26 na 35%. To je vendar malo prehuda krivica za prebivalstvo Slovenije, tem hujsa, ker mora že pri poslovnem davku in pri banovinskih trošarinah plačevati za druge banovine.

Plačevati pa mora za druge pokrajine prebivalstvo, ki je itak že najsišnjeje obremenjeno. Tako znašajo samoupravne davščine v kmetskih občinah na glavo prebivalca v dravski banovini 138,2 din, v bogati Vojvodini le 110,7, v tudi znatno bolj bogati savski 98,1, v drugih pa znatno manj, tako v bogati moravski le 43,4 din.

V mestnih občinah je razmerje še hujsa. Tako pride na glavo prebivalca v dravski banovini 719,0, v Vojvodini 219,4, v savski banovini 330,6, v drugih banovinah pa niti 200 din.

Pa tudi z dolgovi so samouprave v Sloveniji najbolj obremenjene. Na glavo prebivalca znaša obremenitev s samoupravnimi dolgovi v Ljubljani 178,52 din, v Beogradu 163,14 in v Zagrebu 103,87 din. V drugih mestnih občinah znaša v dravski banovini 142,57 din, v moravski 77,26, v savski 76,15, v vrbaski 62,98, v vseh drugih pa še znatno manj.

V kmečkih občinah pa odpade na glavo prebivalca samoupravnih dolgov v dravski banovini 13,00, v vrdarski 8,54, v moravski 7,39, v savski 6,98, v donavski 5,55, v drugih pa še znatno manj. Poleg tega pa morajo v dravski banovini plačevati še

dolgove cestnih odborov, katere dolžnosti v drugih banovinah sploh ne poznajo.

Te številke dovolj jasno dokazujejo, da so morale samouprave v Sloveniji zlesti globoko v dolgove, če so hotele vsaj do neke mere zadostiti svojim dolžnostim. Zabredle so že tako globoko v dolgove, da je njih finančna moč izčrpana in da morajo že enkrat dobiti pomoč od države.

To je tem bolj potrebno, ker ni Slovenija najbolj obremenjena le s samoupravnimi davščinami, temveč tudi z državnimi. Natančnih števil za to sicer ni, ker naša statistika v zadnjih letih nič več ne objavlja državnih dohodkov po pokrajinah, kar je gotovo napačno. Absolutno ne moremo razumeti, zakaj ne bi smela javnost vedeti, kako prihajajo državni dohodki po pokrajinah, če pa je za samoupravne dohodke to dopustno. Ali pa je razmerje med dohodki posameznih pokrajin tako kričeče, da se jih naša statistika niti ne upa objaviti? Nič čudnega ni, če je v Sloveniji to prepričanje splošno. Kdo pa si more drugače pojasniti to skrivanje.

Tem bolj pa mora priti slovenska javnost do tega prepričanja, ker kažejo dohodki banovinskih trošarin, dohodki poslovnega davka, dohodki železnice, dohodki banovinskih trošarin, dohodki počevanju državnih davščin — in ne samo samoupravnih — na prvem mestu!

Ta preobremenitev Slovenije je narasla že do te mere, da uničuje gospodarsko silo Slovenije. Bogati, res bogati ljudje so v Sloveniji prava redkost, a še med njimi so neslovenci v večini. Če se slovenski podjetnik dokopije do srednje dobre eksistence, ki ni niti tako visoka, ko ameriškega kvalificiranega delavca, pa mora biti vesel. Zato je tudi pri nas toliko primerov, ko so nekaj ugledni in bogati trgovci na stara leta brez vsega. Dovolj pa je znano tudi, kako silno slabo žive skoraj vsi šolani ljudje v Sloveniji. Skoraj vsi so navezani le na svoje skromne plače in v službi osiveli ljudje morajo hoditi še danes v menze, kakor pred desetletji kot dijaki. V Sloveniji ni denarja, v Sloveniji se revščina širi. In širi se predvsem zaradi prevelike davčne obremenitve Slovenije in zaradi premajhnih dotacij države. Kdaj se bo to razmerje nehalo?«

Veleizdajniški proces v Moskvi

Proti očetom ruske revolucije

Sovjetski diktator Stalin.

Te dni je pričel pred najvišjim sodiščem v Moskvi proces proti večjemu številu najvidnejših zastopnikov komunističnega režima, ki jih državni tožilec obdoljuje veleizdaje, češ, da so bili v zvezi z neko tujo velesilo in da so delali za odcepitev Ukrajine, Belorusije in nekaterih kavkaških republik od Rusije ter sploh rovarili proti sedanjemu Stalinovemu režimu. Med dru-

ne bodo padali drug drugemu v hrbet, če bo ena stran ultimativno postavila zahteve ali branila interese Slovenije. V gotovih primerih bi se na ta način vzelo možnost licitacije navzdol, ko ena stran v strahu, da uskoči drugi na oblast, mora pogoltniti še tako bridke pilule. Nekake Reške revolucije nam je treba in tako edinstvo bi bilo možno.

Čeprav malo verjetno, dokler smo eni edinozveličavni, drugi pa zapisani cvrenju in a ... I. R.

Ne boj se zakona ampak sodnika.

Srečni otroci so največji sovražniki svobode.

gimi so bili izročeni sodišču naslednji nekdanji vodilni člani revolucije in najbližji Leninovi prijatelji: Rikov, Buharin, Jagoda, Kreščinski, Ivanov, Zalenski in Rakovski. V celoti je proces naperjen proti več nego 20 članom. Za ta proces in njega izid vlada splošno zanimanje, saj je pričakovati, da Stalin proti zaročnikom ne bo pokazal nobenega usmiljenja, kot se je to doslej še vedno zgodilo v vseh procesih, ki so se v Moskvi vodili proti obtoženim boljševikom.

Graditev pohorske železnice

Zadruga »Pohorska železnica« je uvedla zelo živahno akcijo za čimprejšnjo zgraditev pohorske žične železnice. V ta namen je razpisala podpisovanje zadrudnih deležev. Rok za podpisovanje deležev je po zadnjih sporočilih podaljšan do 31. marca t. l., ko se bo akcija definitivno zaključila. Pri podpisu deleža ne obstoja večkratno jamstvo. Odziv je bil doslej nad vse dober ter je zato pričakovati, da bo po zaključeni akciji zadruga čimprej pristopila h gradnji železnice.

Žalostna bilanca

Iz kriminalne statistike v Sloveniji je razvidno, da je bilo v letu 1937. kar 82 umorov in ubojev, 21 detomorov, 200 požigov, 6500 tatvin in vlomov, 700 težjih telesnih poškodb, 234 samomorov in 300 smrtnih nezgod. Te številke naravnost kričijo, kako je pri nas potrebna tudi splošna moralna obnova, kajti nekateri slučajji, ki jih navaja statistika, so tako gorostasni, da se človek vpraša, jeli to sploh mogoče.

Jugoslovansko šokolstvo

Iz statističnih podatkov Sokola kraljevine Jugoslavije je razvidno, da šteje Jugoslovansko šokolstvo v 25 župah 846 društev in 1353 sokolskih čet z 126.235 člani, 25.583 članicami in 128.124 naraščaja in dece. Telovadečega članstva je skupno 162.883, od tega 27.344 članov, 7415 članic, 26.390 moškega naraščaja, 10.427 ženskega naraščaja ter okoli 91 tisoč moške in ženske dece.

Dvoboj Hitler — Schuschnigg

V sosednji Avstriji so preživeli zadnje 14 dni nekaj burnih notranje-političnih dogodkov, ki jih je treba gledati v luči berchensgadenskega reflektorja. Po govoru, ki ga je 20. pr. m. v nemškem državnem zboru imel kancelar Hitler, je bilo za vsakogar jasno, da bo odgovoril nanj tudi avstrijski zvezni kancelar dr. Schuschnigg. To se je zgodilo dne 24. preteklega meseca in so prvič prenašali tudi po nemškem radiu govor avstrijskega državnika. Dr. Schuschnigg je v skoraj triurnem govoru rotil vse pozitivne sile naroda, naj se str-

Dr. Schuschnigg govori...

nejo in oklenejo politično edino možne ideje: avstrijske samostojnosti in neodvisnosti. Morda najpomembnejši pasus govora, ki se sicer precej ponavlja, je menda tisti, v katerem dr. Schuschnigg izjavlja, da bi se on osebno vrgel v kakem bodočem trenju med inteligenco in delavci, prej na stran delavstva, s čimer je dovolj jasno ciknil na narodne socialiste, ki imajo svoje pristaše večinoma v inteligenčnih poklicih. Po njegovem govoru je nastalo v Avstriji interesantno previranje. Socialisti so se brez pomisleka postavili ob stran dr. Schuschnigga, da bi mu pomagali zaveziti val nacizma, ki je najbolj zajel Stajersko, Koroško in Gornjo Avstrijo. Razne delavske organizacije in interesna zastopstva posameznih skupin privatnih uradnikov so začeli z zbiranjem podpisov pod spomenico, v kateri zagotavljajo dr. Schuschniggu neomejene vdanosti in podpore v borbi za neodvisnost Avstrije. Medtem pa se je Gradec spričo odprtih ventilov svobode ob priliki obiska notranjega ministra dr. Seyß-Inquarta spremeni v nekako glavno mesto in center vsega hitlerjevstva v Avstriji. Župana Schmieda so prisilili, da je moral na graškem magistratu izvesti zastavo s kljukastim križem, ki je bila potem po nalogu z Dunaja sneta. Seyß-Inquart so priredili velike manifestacije. Nosili so v sprevedu hitlerjevske zastave v bakljadi, ki je obsegala okrog 30.000 ljudi. Govori se sicer, da so nastala vsled tega v dunajski vladi neka trenja, kar pa ni verjetno, ker je bil medtem vodja narodnih socialistov dr. Hugo Juri imenovan za državnega svetnika ter je imel 2. t. m. po avstrijskem radiu sila navdušen govor, v katerem je proslavljal Hitlerja in Schuschnigga.

Sejmi

6. marca: pri Sv. Petru pod Svetimi gorami.
7. marca: v Novem mestu, Ormožu, Veržeju, Murški Soboti.
8. marca: v Kamniku, na Rakeku, v Veliki Loki, Ljutomeru, Ormožu, Mariboru, Pilištanju, Dol. Lendavi.
9. marca: v Celju, Ptuj, Trbovljah.
10. marca: v Skocijanu, Sodražici, na Dolu pri Hrastniku, v Raki, Starem logu, Kapelah pri Brežicah, pri Sv. Jurju na Taboru, v Turnišču.
11. marca: v Gradcu, Mariboru, Slov. Bistrici.
12. marca: na Turjaku, v Dol. Logatcu, Št. Rupertu, Drnovem, Radovljici, Slovenjem Gradcu, Brežicah, Celju, Trbovljah, pri Sv. Juriju pri Celju-trg.

Vrednost denarja

- 1 holandski goldinar za 24 Din;
- 1 nemška marka za 17.34—17.48 Din;
- 1 angleški funt za 214.91—216.97 Din;
- 1 ameriški dolar za 42.56—42.92 Din;
- 100 francoskih frankov za 139.44—141.38 Din;
- 100 češkoslovaških kron za 150.64—151.74 Din;
- 100 italijanskih lir za 224.84—227.93 Din.

Zločin leta 2038.

Sodnik: »Kakšen zločin je zakrivil ta človek?«
Tožnik: »Kljub zakonitemu predpisu je pojedel dve kaloriji in en vitamin preveč.«

Tedensko zrcalo

Edinstvo srbskega kmetkega gibanja

V zvezi s politično akcijo dr. Drago Ljuba Jovanovića, je razposlal sedanji vodja srbskega zemljoradniškega saveza Joca Jovanović vsem svojim pristašem obširnejše pismo, v katerem pravi med drugim: »Savez zemljoradnikov ne pozna ne levice in ne desnice. Savez je eden, ker je eden in edinstven njegov program. Ta program, ki ga je odobril strankin kongres, mora biti program vseh pristašev Saveza zemljoradnikov. Če se pa kdo s tem programom ne strinja, mu to nikakor ne daje pravice, da sebe in druge deli v skupine v samem Savezu, ali pa, da na svojo roko podvzame to ali ono akcijo. Naloga Saveza je, da zbira v njih stranko vse kmete. Nima pa namena odbiti nobenega intelektualca, če trdno stoji na programu Saveza zemljoradnika.

Prekletstvo našega delavstva

Iz »Duhovne podobe slovenskega delavca« (Dejanje) navajamo naslednji značilni odstavek: »V tovarni kmečki človek takoj podleže socialnemu pritisku, ker je navajen, da v vsaki sili vidi usodno silo, ki se ji ne more upreti. Iz kmečkega življenja čuti, da je človek nezmožen ubraniti se trdosti življenja, ki je uravnano po višjih naravnih zakonih. To občutje prinese kot žalostno dediščino v tovarno, kjer se na milost in nemilost preda izkoriščanju. Ta dediščina je prekletstvo našega delavstva, v njem tone brez moči. Le počasi začne tak delavec dobivati vero v sebe in v delavsko skupnost. Le počasi spoznava, da je mogoče spremeniti to višjo človeško silo, da se ji je mogoče upreti.«

Tisoč in tisočkraka sesalka

V članku o intenzivnem industrijalizmu v »Dejanju« piše dr. Jože Pokorn med drugim to-le: »V razvitih kapitalističnih državah deluje bančni aparat kot nekaka tisoč in tisočkraka sesalka, ki zna od socialno najnižjih slojev vsak previšni ali od ust pritrngani dinar izvabiti in naložiti bodisi na vložne knjižice, bodisi v državne ali industrijske papirje. Na ta način zbere bankarstvo prav po načelu »zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača« podjetniški delavnosti v gospodarsko razvitih državah vsako leto težke milijone razpoložljivih kapitalov. Poleg tega se ogromni industrijski dobički zbirajo v rokah majhnega števila delničarjev, ki ne morejo vsega sami zase porabiti in zato svoje previšne dohodke zopet skušajo plodonosno naložiti.«

Pogoj za službo obč. tajnika

»Slovenska vas« objavlja v svoji 5. št. naslednjo vest: »Službeni list« dravske banovine z dne 16. februarja objavlja razpis občine Dobove pri Brežicah, ki išče občinskega tajnika. Med ostalimi pogoji omenja tudi, da mora biti prosilec »iskren pristaš JRZ«.

Načelni kristjani

Iz februarске številke »Dejanja« posnemamo naslednje tolmachenje o načelnih kristjanih: »S kazuistiko, teološkimi finesami in jurisprudenco oboroženi kristjani noč in dan čakajo na napake svojih sokristjanov, da jih morejo ovajati cerkveni in celo posvetni gosposki in s tem zadostiti načelni pravilnosti. Naše razmere nudijo žalostno podobo: vsako novo dejanje, ki ni utemeljeno z razlogi in voljo tajne krščanske oligarhije, je pri nas sumljivo, sleherno osebno tveganje je temu sinedriju že idejno izdajstvo. V tem smislu pri nas ni poučnejšega primera od procesa proti krščanskim socialistom, ki se načelnim kristjanom zdijo tem bolj smešnejša vredni, čim bolj se skušajo znati v svoji edinstveni časovni nalogi. Načelni kristjani z vsemi sredstvi politično-verskega pritiska zatirajo samostojnost in izvirnost, ker jim motita versko soglasje in strumno versko skupnost.«

Kulturni terorizem

V »Jutru« od 2. marca beremo v Kulturnem pregledu pod naslovom »Kaj je z »Veliko puntarijo«?« misli, ki jih je vredno ponatisniti:

»...če pojdemo dalje po tej poti, bo lahko kakšna skupnica sfanatiziranih

Romunija dobila diktatorsko ustavo 7 dni

Predsednik romunske vlade patrijarh Miron Christea.

Po prvih strogih ukrepih, ki jih je izdala nova diktatorska vlada v Romuniji, je najvažnejše vprašanje nove ustave. Ustava, ki je bila pred kratkim sprejeta, določa, da bo zakonodajno delo vršil sam kralj po narodnem predstavništvu, ki ga bosta tvorila poslan-

ska in senatna zbornica. V poslansko skupščino morejo biti izvoljeni samo romunski državljani, stari nad 30 let. Volitve so tajne in obvezne. Poslanska doba traja 6 let. Volivno pravico imajo vsi državljani, vendar pa se bo sedanje število volivcev precej znižalo. Polovica senatorjev je voljenih, polovico pa jih imenuje kralj. Nova ustava tudi določa, da so vsi ministri odgovorni za svoja dejanja samo kralju. Tozadevno bo poseben zakon o ministrski odgovornosti predvidel odgovornost za dejanja in določil kazen. Pred zakoni uživajo vsi državljani enakopravnost ter se morajo medsebojno spoštovati. Vsakomur pa je prepovedano delati za spremembo državnega reda. Prav tako prepoveduje nova ustava nošenje vsakršnih znakov in uniform, ki bi ne bile izrecno dovoljene. Odpravljena je porota; poseben zakon pa bo kasneje uredil tudi stalnost sodnikov. Ustava se lahko spremeni v celoti ali deloma samo na pobudo kralja ter velja zanio dvetretjinska večina oddanih glasov. Po sprejemu ustave bo menda v Romuniji nastopilo zatišje, kajti avanture in poskusi v zadnjih dveh mesecih so ustvarili neznošno notranje-politično stanje, ki ga bo sedaj skušala urediti diktatura. Vprašanje je, če ji bo to uspelo, zakaj kar čez noč ni mogoče zbrisati strankarskega življenja, ki je bilo v Romuniji precej razgibano.

Složnost malih narodov

Proti nemškemu pritisku na Podonavje

Nemški pritisk na Podonavje je postal po zadnjih mednarodnih dogodkih predmet posebnega zanimanja vseh manjših držav v Podonavju. Skrb za svoj lastni obstoj je privedla v teh državah odgovorne politike in može treznega razmišljanja, kako se kar najuspešneje zoperstaviti navalu in pritisku, ki ga na Podonavje sistematično izvaja nemška zunanja in gospodarsko-trgovska politika. Splošno prevladuje mnenje, da se morajo podonavske države složno strniti, ker bodo le tako strnjene tvorile močan obramben zid in zadostno kljubovale jakemu navalu, ki se izraža na vseh področjih.

V tem smislu sta kot prvi pričeli pri-

pravljati ugodna tla za tozadnevna pogajanja Romunija in Madžarska. V načrtu pa je tudi širša zamisel, da se namreč pritegnejo še ostale podonavske države, t. j. Avstrija, Češkoslovaška in naša država. V zvezi z načrtom o složnem nastopu proti osvobodnemu nemškemu pritisku bo menda prišlo že tekom tega meseca do tozadevnih razgovorov na sestanku Male antante v Pragi. Nekateri politiki skušajo zainteresirati za ta složni nastop tudi države balkanskega spoznanja, t. j. Bolgarsko, Turčijo in Grško, kar pa menda ne bo rodilo zaželenih uspehov spriču dejstva, da je ponekod vpliv nemške gospodarske politike premočan.

Kaj je opozicija?

»Samouprava«, organ JRZ, piše o opoziciji med drugim: »Ko se že govori o opoziciji, pride tu v poštev samo HSS (Hrvatska Seljačka Stranka), nikakor pa ne SDK, zakaj HSS združuje večino Hrvatov ter ima zato dr. Maček legitimacijo govoriti v imenu te večine. To je treba upoštevati, ker je to najvažnejše merilo za vse sedanje in bodoče kombinacije.« — Ta politična opazka je zelo značilna. Menda jo je rodila priprava za sestanek dr. Stojadinovića z dr. Mačkom, o katerem se že toliko časa govori. Bo pa hkrati tudi po svojem tolmachenju želja, da se združena opozicija »razdruži«!

Japonski plen na Kitajskem

Japonska osvojevalna vojna na Daljnem vzhodu je »dobičkanosno podjetje«. Generalni štab japonske vojske je te dni izdal poročilo, ki med drugim tudi navaja, koliko ozemlja so dosedaj zavzeli Japonci. Japonske čete so deslej zasedle na Kitajskem ozemlje večje nego 700.900 kv. kilometrov. Če to števillo primerjamo s površino naše države, vidimo, da je to ozemlje 3-krat večje on naše države. Kaj bodo ž njim Japonci, to je drugo vprašanje; da je le nasičen njihov osvojevalni impenjalizem.

Zaupanje je boljše nego bogastvo.

Posetite

kuharska (kulinarična) razstava

Združenja gostilniških podjetij v Mariboru
UNIONSKA DVORANA
od 12. do 15. marca 1938

študentov, ki danes žuga z demonstracijami zoper Kreftovo »Veliko puntarijo«, uporabila jutri isto nekulturno orožje zoper katerokoli dramsko delo, ki ni zraslo v strogo katoliškem miselnem ozračju. Zdi se, da so estetska merila voditeljev teh skupin sila sorodna sčasni literarni in umetnostni kritiki dr. Mahniča. Toda v Mahničevih časih so ostale te reči na papirju, današnje skupine pa hočejo na ulico in zamenjujejo, če treba duha s pestjo. Taka »evolucija« ljudi, ki prisegajo na krščanske nauke o ljubezni in pravičnosti, je nedvomno vredna pozornosti. Še več, poskuse te vrste bi bilo treba odkloniti z vseh strani, ne samo z naše, kajti noben naš idejni tabor si ne more od kulturnega terorizma obetati nič dobrega.«

Raznarodovanje na Koroškem

Iz »Koroškega Slovenca« posnemamo

naslednje poročilo, ki priča, kako sistematično se raznaroduje slovenski živelj na Koroškem:

»Tudi št. Jakob v Rožu je dobil svoj nemški vrtec, ki naj bi zbiral otročičke od 3 do 6 let. Učiteljica je bila trda Nemka, otroci niso razumeli njenih navodil, učiteljica ne njihovega otroškega čebljanja. Med odmorom se usuje ves mali drobiž na šolsko dvorišče, skrivaj se ozirajoč za domom in materjo. Pa spet pride med nje neusmiljena učiteljica in jih nemško kliče, naj se vrnejo v sobo. Otroci jo začudeno gledajo, in jo seveda ne morejo razumeti. Kaj ji preostane drugega, kakor pa, da jih kot mala piščeta polovi in znosi nazaj v učilnico. In spet strmi dvajset parov otroških oči in ne ve, kaj se godi in govori. Kot mali, plahi ptički čakajo konca, da bi mogli zopet k mamicam in ateju.«

7 dni

po svetu

□ Povratak Papaninovec. Cela Rusija z veliko napetostjo pričakuje prihod ledolomilca Jermaka, na katerem se nahajajo Papanin in nekateri njegovi tovariši, ki so svojčas toliko pretrpeli na ledeni plošči. V Leningradu jim pripravljajo svečan sprejem.

□ Italijanski zunanji minister grof Ciano bo v kratkem službeno posetil turško prestolnico Ankaru.

□ Olimpijada se bo vršila v Tokiu leta 1940 kljub temu, če bi takrat še trajala kitajsko-japonska vojna.

□ V Sanghaju so se stekli francoski in italijanski mornarji zaradi ruskih plešalk. Po ogorčeni borbi so podlegli italijanski mornarji, ki so se morali z bojišča umakniti.

□ Bivše predsednik USA Herbert Hoover je bil te dni na dunajski univerzi proglašen za častnega doktorja.

□ Gospodarski svet Male antante se bo sestal 9. t. m. v Bukaresti, kjer bo razpravljalo o gospodarskih in finančnih vprašanjih.

□ Nacionalni socialisti v Avstriji smejo v privatnem življenju nositi kljukasti križ in pozdravljati s »Heil Hitler!«

□ Rumunski kralj Karol bo koncem marca obiskal London.

□ General Franco je imenoval svoje diplomatične zastopnike v Beogradu, Bukaresti, Atenah in Ankari. To imenovanje je posledica priznanja francove Španije s strani balkanskega sporazuma.

□ Italijansko književno nagrado za tuje pisatelje je letos dobil Hrvat Mirko Deanovič.

□ Italijanska letalska družba bo uvedla vzdolž naše obale hideravijonsko progo.

□ Samostojno vojno mornarico bo do bila Indija.

□ Proti Židom so pričeli voditi ostro borbo tudi na Japonskem.

□ Pri gradnji novih besinskih cest je Italija zaposlila okoli 70.000 italijanskih delavcev.

□ Proračun angleške vojne mornarice znaša 154 milijonov funtov in je največji po svetovni vojni.

□ V Franciji je zadnje tedne precej poskočila cena za časopise.

□ Avstrijska vlada, ki je prvotno poslala nadopust župana v Grazu, ker je dal nacionalnim socialistom dovoljenje, da smejo razobesiti hitlerjansko zastavo, je ta svoj odlok preklicala.

□ Turčija bo v okviru svoje petletke uvedla obvezno vojaško dolžnost tudi za ženske.

□ Mnoge delavske organizacije so priredile v Londonu zelo hrupne demonstracije proti sedanjemu ministrskemu predsedniku Chamberlainu, ki se je začel pogajati z Anglijo in Nemčijo.

□ Med Irsko in Anglijo vse dotlej ne bo prišlo do miroljubnih odnošajev, dokler se ne vzpostavi popolno edinstvo Irske, kar je izjavil predsednik Irske de Valera.

□ Agrarni štrajk nameravajo vprizoriti kmetje na Poljskem, če vlada ne bo vpoštevala teženi in političnih želja poljske kmetске stranke. Pod agrarnim štrajkom je razumeti bojkot, ki ga bojo kmetje v pogledu prehrane naperili proti mestom.

□ Francosko in češkoslovaško časopisje je te dni navdušeno slavilo odločnost avstrijskega kanclerja Schuschniga za njegov nedavni odgovor na nacionalno socialistična izzivanja v Avstriji.

□ Skoraj vse srednje šole in univerze v Avstriji je vlada za nekaj časa zaprla zaradi tega, ker so bile vprav tu najbolj živahne nacionalno-socialistične manifestacije.

□ Nova japonska ofenziva proti Kitajski, ki je trajala tri dni, ni uspela, pač pa so morali po nekod Japonci celo zapustiti svoje položaje.

□ Za novo rumunsko ustavo je po uradnih podatkih glasovalo 100% vseh volivcev. Proti je glasovalo samo 5000 volivcev.

□ V Gradcu so pretekli dni pripravljali narodni socialisti velike demonstracije, ki naj bi imele namen, v trenutku prevzeti oblast na Štajerskem. Vlada je pravočasno izvedela za to namero in se ji je postavila v bran z vsemi sredstvi.

□ Čudne zahteve je postavila japonska vlada velesilam, češ, da naj se vsi njih državljani umaknejo s Kitajskega ozemlja, na katerem se vodijo vojne operacije.

□ V Romuniji se je pripetila težka železniška nesreča, pri kateri je bilo 65 smrtnih žrtev.

□ Češkoslovaška vojska bo praznovala vsako leto 7. marec kot svoj praznik kot spomin na rojstvo ustanovitelja češkoslovaške države Tomaza Masaryka.

Koliko znašajo kmetijski dolgovi

Vprašanje razdolžitve kmetov je bilo rešeno z znano uredbo o likvidaciji kmetijskih dolgov z dne 25. septembra l. 1936. Po tej uredbi so morali denarni zavodi odstopiti Privilegirani agrarni banki vse svoje terjatve (nastale do 20. aprila 1932) nasproti zaščitenim kmetom, to je nasproti takim osebam, ki s potrdilom pristojne občine dokažejo, da izpolnjujejo pogoje, predpisane z gori navedeno uredbo.

Po najnovejših poročilih so denarni zavodi oddali Privilegirani agrarni banki do konca lanskega leta:

Podružnica	Število dolžnikov	Znesek dolgov dinarjev
Beograd (centrala)	318.257	1.393.001.635.—
Zagreb	133.714	534.071.204.—
Ljubljana	47.945	480.918.978.—
Sarajevo	152.011	340.284.364.—
Skupaj	651.927	2.748.276.181.—

Iz tega sledi, da je v naši državi 651 tisoč 927 kmetijskih dolžnikov dolžnih pri denarnih zavodih 2.748.276.181 din, torej skoraj dve in tričetrt milijardi dinarjev.

Največ kmetijskih dolžnikov ima centrala, h kateri spadajo dolžniki z območja Srbije in Vojvodine. Na drugem mestu je sarajevska podružnica, ki obsega Bosno in Črno goro, sledi zagrebška za Hrvatsko-Slavonijo in Dalmacijo ter na zadnjem mestu je ljubljanska podružnica, ki je pristojna za kmetijske dolžnike, živeč ev Sloveniji. Ljubljanska podružnica je pa na zadnjem mestu samo kar se tiče števila dolžnikov, ne pa tudi po višini dolžnega zneska.

Predvsem nas zanimajo naše domače razmere, za katere smo dobili tudi točnejše podatke. 524 denarnih zavodov je izročilo (po stanju koncem leta 1937) 47.945 kmetijskih terjatev v skupni vrednosti 480.918.978 dinarjev, in sicer so izročile:

Vrsta obrata	Štev. zav. dolžnikov	Št. odd. zav. dolžnikov	Znes. dolg. din
banke	35	1.408	16.296.728
(regulativne) hran.	30	6.680	88.915.294
zadruga	459	39.857	375.706.956
Skupaj	524	47.945	480.918.978

Zaščita malih kmetij

Kakšno zaščito kmečke zemljiške posesti si želi hrvatski kmet!

Srbskega kmeta ne morejo upniki pogrnati z njegove grude, ker so srbske kmetije do neke mere zakonito zaščitene. Zavedni, še veljavni srbski zakon namreč določa, da kmetu ne smejo na dražbi prisilno prodati njegove hiše, ne gospodarskih zgradb in šest oralov zemlje. Pri nas nismo take zaščite nikoli poznali, a jo baje pripravljajo.

Znana hrvatska »Gospodarska Sloga«, ki združuje že mnogo nad sto tisoč zavodnih seljakov, je pozvedovala po svojih poverjenikih, če bi ne bilo dobro, podobno zaščititi tudi hrvatsko kmečko posest. Dobila je približno 1300 odgovorov. Skoraj vsi odgovori zaščito zagovarjajo in zahtevajo. Komaj deset odgovorov ni za zaščito. To pa zato, ker dotičniki menijo, da bi seljaki zaščiteni potem ne imeli nobenega kredita (zaupa) več. No, kmečki zaup je itak sploh prav neznan. Kdo pa zlahka kaj posodi, odnosno kreditira ali zaupa siromasnemu kmetiču na tisti košček zemlje? Pač pa ima kmet lahko mnogo osebnega zaupa, za čigar zadostitev smo vneto ustanavljali kmečke posojilnice (rajfajzenovke), te — ako so v pravih rokah — največje gospodarske dobrotnice pridnega in poštenega kmečko-delavskega človeka. Danes jih bolj ali manj očitno izpodrivajo in na nič spravljajo. Po krivici.

Kmetijski strokovnjaki zagrebške središnje »Gospodarske Sloge« proučujejo vprašanje zaščite kmečke posesti in so že prišli do sledečih načelnih zaključkov:

1. Najprej je treba določiti in zaščititi tisti najmanjši del (minimum) kmečke posesti, ki se ne sme prisilno prodati;

2. ta zaščiteni najmanjši del posesti mora meriti najmanj pol hektara obde-

že iz tega se jasno vidi, kako zelo je razvito pri nas kreditno združništvo, saj je približno 90 odst. vseh kmetov iskalo posojila pri zadrugah in le 10 odstotkov pri drugih denarnih zavodih.

Na račun prvega obroka bi morali kmetijski dolžniki v vsej državi plačati okoli 275.000.000 din, plačali pa so po zadnjih poročilih samo 131.655.000 din, torej komaj polovico.

Toda ta odstotek ne velja za Slovenijo. Po najnovejših poročilih je bilo vplačano na račun prvega obroka ca. 27.000.000 din, na račun drugega 5 milijonov 036.000 din in celo 17.000 din je že vplačanega na račun tretjega obroka, ki zapade v plačilo šele 1. novembra letos. Slovenski kmetje so torej plačali ca. 80 odst. prve anuitete, kar nas zelo čudi, saj so se gospodarske razmere šele v zadnjem času tudi za našega kmeta obrnile na boljše.

Že samo te navedene številke zelo zgovorno pričajo, da je naš kmet zelo zadolžen in vendar predstavlja to le del kmetijskih dolgov. Ako bi si hoteli ustvariti točno sliko o zadolžitvi našega kmeta, bi morali pritišeti še dolgove, ki so nastali po 20. aprilu 1932 (takozvane nove dolgove), in dolgove kmetov pri zasebnikih, trgovcih in obrtnikih. Za te dolgove pa seveda nimamo nikakih podatkov.

Končno je pripomniti, da se število Privilegirani agrarni banki oddanih kmetijskih terjatev stalno spreminja, ker sodišča še vedno rešujejo pritožbe in potrjujejo ali razveljavljajo občinska potrdila, s katerimi prizadeti skušajo dokazati, da so zaščiteni kmetje. Razen tega pa Privilegirani agrarna banka sproti spregleduje izročene kmetijske dolgove in jih vrača, ako ne odgovarjajo predpisom uredbe. Odtod velike diference, ki se pojavljajo včasih v raznih statistikah.

SOTRUDNIKE IN DOPISNIKE prosimo, da pošljejo svoje prispevke najkasneje do vsake srede v tednu.

lovalne zemlje za vsakega člana kmečke družine, če je seveda sploh toliko ustrezajoče zemlje;

3. zaščita kmečke posesti naj ne velja samo napram zasebnim upnikom, marveč tudi napram javni blagajni (davčni upravi) ter za terjatve Privilegirane agrarne banke in drugih podobnih ustanov s posebnimi pravicami;

4. pravica dobrovoljne prodaje kmečke posesti naj ostane neomejena.

Razume se, da ne smejo biti predmet rubeža in prisilne prodaje tudi vse tiste premične in potrošne stvari, ki brez njih kmet ne more kmetovati, ne živeti, n. pr. plug, brana, semenje, voz, ročno orodje, vprežna živina, krava, tele, svinje, perutnina, krma, stelja, potem stanovanjska oprema, obleka, posteljina, živež itd.

Hrvatskim strokovnjakom je posebno važno, da kmetu na vsak način ostane streha in ga nihče ne more pregnati iz njegove hiše v črno brezdomstvo in brezposelnost. Temu naj sledi rešitev še drugih zamotanih vprašanj, ki so pomembna za ohranitev zdravega kmečkega življa na poti v lepšo bodočnost.

Vodja hrvatskega seljaštva dr. Vladko Maček veli, zahtevajoč zakonito posestno zaščito kmetstva, med drugim tudi tole:

»Seljaška posest je pogoj za seljaški obstanek. Zato se seljaška posest ne more smatrati za pravo lastništvo tistega, ki je trenutno vpisan v zemljiški knjigi, marveč se mora smatrati za lastništvo tudi vse njegove družine, pa celo i bodočih potomcev«.

V naši ljubi Sloveniji ni nič drugače. Kako bi le slovenski kmetje odgovarjali na takšna vprašanja? Sicer pa: kdo jih kaj vpraša?

A. Z.

Naš denarni trg

Gospodarska kriza, ki je pri nas kot agrarni državi nastopila nekoliko pozneje kot v drugih državah, je povzročila v našem gospodarstvu nevzdržne razmere. Kar preko noči je zastalo skoraj vse naše gospodarsko življenje.

Na denarnem trgu je nastal popoln zastoj. Dolžniki niso več vračali svojih dol-

gov, še manj so drugi na novo vlagali v denarne zavode svoje prihranke; denarni zavodi sami pa so kmalu izčrpali svojo zalogo gotovine in so zato morali zapreti svoje blagajne, ker niso mogli ustrezati zahtevam svojih vlagateljev. Slednji so želeli imeti vrnjene svoje hranilne vloge deloma, ker so res potrebo-

vali denar, po večini pa zaradi nezaupanja do denarnih zavodov. Nič čudnega ni bilo, da so hranilne knjžice izgubljale od dne do dne na svoji vrednosti, saj je vsak hotel imeti le gotovino. To stanje je ustvarilo nov poklic — prekupčevalce s hranilnimi knjžicami, ki so imeli zlate čase; plačevali so za hranilne knjžice običajno le polovično ceno, mnogokrat pa še manj, in jih naprej prodajali interesentom po znatno višjih cenah. Tudi za podjetne dolžnike so bili dobri časi! Marsikdo je izbral nizki »tečaj« hran. knjžice in z njimi poplačal v marsikaterih primerih celo ves svoj dolg. Res ni bilo mnogo takih srečnežev, ker pač ni bilo gotovine na razpolago, mnogi se pa tudi niso takoj znašli v novo nastalih razmerah in niso znali izkoristiti ugodne prilike.

Razmere, ki so nastale zaradi krize, so zgovorno pričale, da jim nismo bili dorasli. Saj so tudi v drugih državah imeli krize in vendar so znali s hitrimi in energičnimi ukrepi preprečiti dolgotrajne kvarne posledice. Mi smo pa tarnali ter bili prisiljeni, sklepati le resolucije, prošnje itd. in pričakovati rešitev od merodajnih činiteljev, ki si očitno sami niso bili na jasnem, kaj naj podvzamejo, dasi so meji vzgledov v drugih državah več kot dovolj. Izdani so bili sicer razni zakonski predpisi, ki pa niso bili zadovoljivi, saj niso zboljšali razmer.

Končno so se razmere iz raznih razlogov le izpremenile na boljše. Dotok denarja v denarne zavode je narastel in zato je postal tudi odtok v znatnejših zneskih možen. Čim so denarni zavodi zopet začeli izplačevati hranilne vloge, je takoj začelo rasti zaupanje ljudstva v nje, kar se je očitvalo na ta način, da so

ljudje začeli zopet znova nalagati svoje prihranke v denarne zavode.

Nove vloge naraščajo od dne do dne. In zopet imamo nov zanimiv pojav! Denarni zavodi imajo sedaj več kot dovolj gotovine, tako, da ne vedo kam z njo. Vprašanje plasiranja denarja je v sedanjih okoliščinah zelo težak in odgovoren posel. Zaupanje v denarne zavode se namreč še ni popolnoma povrnilo in bojazen obstoja, da kak nepreviden dogodek, pa event. tudi samo neresna in nepremišljena lažna govorica, tako razburi vlagatelje, da ponovno navalijo na denarne zavode. Zato pa ravno morajo denarni zavodi imeti za vsak primer doma na razpolago vsak trenutek razpoložljivo gotovino v dovoljni višini, da lahko potolažijo vlagatelje, če bi v večjem številu zahtevali vrnitev svojih hranilnih vlog. Govori se, da imajo posamezni zavodi v svojih blagajnah na milijone takega novega denarja, katerega si ne upajo posojati, dasi je vprašanje po kreditih zelo živo.

Tudi te sedanje razmere še niso zadovoljujoče. Še vedno je težko dobiti posojilo po primernih pogojih, posebno, ako ga želimo na daljšo odplačilno dobo. Šele takrat, ko bo dolgoročnih kreditov dovolj na razpolago, bomo lahko govorili, da so se razmere na našem denarnem trgu konsolidirale in normalizirale. Gotovo pa je, da bomo prišli do takih razmer le, ako bo tudi država povzela potrebne ukrepe, ki bodo nudili denarnim zavodom gotovost, da v primeru potrebe najdejo na pristojnih mestih ne samo zagotovilo, marveč tudi dejansko pomoč.

Jh.

Naše tržišče in cene

Les. Povpraševanje srednje. Izvoz še vedno manjši. Cene so za nekatere vrste trdne. Smrekovi hlodi 150—200, smrekovi tanin 220—300, macesnovi hlodi 220—260, borovi hlodi 200—300, smrekove deske 4 m 260—420, macesnove deske 600—800, hrastove deske 600—1500, bukovne deske 300—650, hrastov les kubik 650—700 din.

Zivina. Položaj skoraj neizpremenjen, trgovina brez večje živahnosti. Cene precej stalne. Prvovrstni voli se plačujejo od 4.75—5.75 din po kg žive teže, krave od 2.50—5 in telela od 5.50—8, konji 800—4000 din komad.

Svinje. Izvoz je nekoliko živahnejši, a tudi na domačem trgu je stalno povpraševanje, zlasti po mladih prašičih. Cene za debele svinje od 7—8 din, plemenske svinje 5.25—6.75, pršutarji 6.50—7, hrvaški špeharji 9.75—10.50, mladi prašiči, 5—6 tednov stari 85—105 din, 7—9 tednov stari 110—120, 3—4 mesece 150—170, 8—10 mesecev 410—425. — Izvoz je živahen, zlasti na Dunaj in v Prago, kjer so cene sicer malo popustile.

Kože. Goveje srove kože 8—14 din za kg, telečje 10—15, svinjske 8—12 din.

Naša štedljivost v številkah

V naši državi odpade na vsako osebo 188 din prihrankov, ki so naloženi v hranilnicah. V Norveški pa na osebo 7695, Danski 6042, Franciji 4332, Ameriki 3833, Češkoslovaški 2557 din itd.

× **Zivnoredja** v Sloveniji je, kakor kaže tozadevna statistika, ena najmočnejših gospodarskih panog. Število goveje živine se ceni na 400.000 glav, prašiči 350.000, konji 55.000, ovce 40.000 in koze 12.000.

× **Za izvoz živine** je pripravilo kmetijsko ministrstvo načrt nove uredbe.

× **Suhe češplje**, kar jih pridelamo v naši državi, so malone vse prodane.

Svetovalec

„Edinosti“

ODGOVORI

B. P. iz S. d.: Ker je kupec postal zemljiškknjižni lastnik kupljenega posestva, je le on upravičen razpolagati s posestvom. Prodajalec ima le možnost, da iztoži od kupca ostanek kupnine in ostale stroške, ki jih je imel z upravljanjem posestva, v kolikor ti zahtevki seveda niso zastareli in kot taki neizterljivi. Mislimo zato, da bi bilo za prodajalca najboljše, če se pobota s kupcem in mu izplača primeren znesek proti temu, da kupec prenese zopet nazaj lastninsko pravico na prodajalca. Vtis imamo, da je prodajalec preveč zaupal kupcu in pozabil zavarovati sebe in svoje interese ter tako prišel v položaj, ki se mu sedaj maščuje. Sicer pa je tudi rešitev Vašega vprašanja odvisna od vsebine kupoprodajne pogodbe, ki jo niste sporočili.

A. D. iz B.: Zdravnik je postopal pravilno po obstoječih predpisih, ker je šlo za nalezljivo bolezen, pri kateri je pred-

pisana prisilna oddaja v bolnico. Če ne zmorate plačati bolniških stroškov, ki ste jih po zakonu o bolnicah dolžni plačati, vložite prošnjo za popolni ali delni odpis oskrbnih stroškov na **kr. banksko upravo** preko uprave bolnice, v kateri se je zdravil Vaš otrok. Prošnjo utemeljite z gospodarskimi, rodbinskimi, finančnimi težkocami, ki Vam onemogočajo plačilo bol. stroškov. Mnenja smo, da neposredno proti Vam občina ne more nastopiti z zvršbo, ker nima izvršilnega naslova, marveč bi morali najprej iztožiti oskrbne stroške od Vas kot očeta. Zato tudi ni upravičena izvršilna pristojbina.

Občinska pot je javno dobro in kot tako ga sme vsakdo uporabljati. Na javnem dobru pa nihče ne more pridobiti kakšne pravice, ki ni združljiva s tem namenom. Cesta preneha biti javno dobro, kadar občinski odbor s sejnim sklepom, ki ga odobri nadrejeno oblastvo (sresko načelstvo), cesto oziroma pot kot tako opusti. S samim neuporabljanjem cestnega sveta kot poti, ne izgubi cesta svojega značaja. Iz tega izhaja, da se ne more priposestevovati cestnega sveta.

G. Š. iz B.: Odgovor v pismu.
A. H. Š. Z. ob S. — Nasvet dobite pismeno. Omenjena zamisel pa menda ne bi bila rentabilna.
Z. J. O. v. — Tozadevno dobite pismen nasvet.
A. J. N. — Prejmete pismen nasvet.

Odrežite in priložite vprašanju

Svetovalec „Edinosti“

odgovarja samo na vprašanja, ki jim je priložen ta odrezek!
„EDINOST“ 5. marca 1938

Za dom in pridne roke

Par besed v uvod

Življenje je namenilo ženi obsežno in težavno nalogo. Že narava sama ji je poverila dvoje velikih in težkih poklicov. Ta poklica sta gospodinjstvo in materinstvo, ki že sama po sebi izpolnita ženi vsako minuto življenja z delom in skrbjo. Koliko pa je dandanes žena, ki si morajo iskati poleg tega še tretji poklic, h kateremu jih sili obstojča borba za kruh. Predvsem spada sem poleg meščanske žene naša kmečka žena. Zraven običajnih gospodinjstvih in materinskih poslov, jo zaposluje še polje. Kako naj take reve iz-

hajajo s časom in telesno močjo? Le s pravilno ureditvijo vsega svojega dela in življenja. Zapravi čim manje časa, denarja in telesne moči, a skušaj čim več doseči! Mnogo je danes knjig, ki nam dajejo najrazličnejše nasvete v pogledu praktičnega gospodinjstva, vendar so večini naših žena nedostopne, ker so predrage.

Zato, drage bralke, posebno one, ki živite v naših vaseh, zatekajte se pridno v ta naš kotiček, ki vam bo pomagal z najrazličnejšimi nasveti in pripomočki prenašati breme življenja.

V n o v i d o m

Minil je post in z njim čas porok in gostij. Premnogi mladi par si je ustvaril in si še ustvarja svoje novo domovanje. V mestu si poiščeta mlada zakonca svoje stanovanje, na deželi pa pride nevesta na ženinov ali ženin na nevestin dom. Pogosteje pride nevesta na ženinov dom. Ta mlada dva nista sama. Le prepogosto gleda mlado ženo ostro oko moževe matere. Četudi ima mati rada svojo snaho, vendar ji ne gre v glavo, da je sedaj konec njenega kraljevanja na posestvu. Prepustiti bo morala ključke mladi gospodinj. Ta trenutek je značilen za ves poznejši blagor kmečkega doma. Tu je treba preprečiti le propogosto nastajajoče sovraštvost med obema ženama. Le uvidenost in popustljivost na obeh straneh bosta lahko ustvarili harmonijo v hiši.

Stara gospodinja smatra svoj postopek v gospodinjstvu za edino pravilen. Nobene kretnje svoje naslednice ne odobrava. Istofaka mlada gospodinja. Vse kar naredi moževa mati, smatra za zastarelo in neumno. Tako je mogoče, da v tej obojestranski napetosti pride že samo radi postiljanja ene postelje do vstaje v hiši.

Naj si moževa mati in mlada žena z ljubeznivo sežeta v roko, z uvidenostjo in popustljivostjo stopata preko malenkostnih povodov za morebitni prepir. Ti mati, ki si leta in leta gospodovala na svojem domu in si pridobila mnogo skušenj, spreglej mladi naslednici ta ali oni pregrešek. Upoštevaj pa tudi njeno znanje. Nikar si ne domišljaj, da mora biti vse po tvojem. Snaha je dorastla pod sodobnejšimi razmerami nego ti. Svet je zadnje čase zelo napredoval v vsch panogah, tako tudi v gospodinjstvu. Ne glej v raznih novostih, ki jih uvaja snaha v hiši, le bedaste novotarije. Pravično presodi njeno delo. Ne jemlji ji veselja z večnim godrnjanjem in vedi, da se lahko po različnih potih pride do istega cilja — do dobrega gospodinjstva. Niti dve ženi na svetu ne postopata popolnoma enako.

A sedaj še mladi gospodinj par besed. Predvsem spoštuj možovo mater! Novi in praktičnejši red v hiši uvajaj obzirno in polagoma. Ne s trmo in hudobijo. Ljubeznivo pojasni prejšnji gospodinj, da od njene mladosti do danes svet ni napredoval samo v pogledu avtomobilov, aeroplanov in drugih strojev, temveč tudi, kar se tiče gospodinjstva. Nikoli pa ne

pozabi, da vedo tudi starejše gospodinj mnogo, premnogo stvari, ki ne bodo nikoli izgubile svoje vrednosti.

Le tako bosta obedve gospodinj živeli v slogi; gospodarju v veselje, družini v dober vzgled, celemu domu pa v korist.

KUHINJA

Enoličnost v hrani

Bodi karkoli v življenju, vsega se navečimo, če se ponavlja vedno v eni in isti obliki. Istofaka v hrani. Žena mora biti v kuhi vedno iznajdljiva. Monotonost v hrani prične slabo vplivati na celotno razpoloženje družine. Mož postaja siten. Saj ni čudno! Žena pa z nobenim kosilom ali večerjo ne more več prijetno presenetiti. Mož se je le predobro prepričal, da je že tekom prvih dni do dna spoznal ženo kuharsko učenost in da se sedaj jedilnik monotonno ponavlja. On dobro ve: danes je torek in bomo jedli to, danes je petek in bomo jedli to in to. Ali ni to dolgočasno? In vendar je lahko prav ta žena sicer dobra kuharica, le premalo iznajdljiva in pozorna. Mnogo žena se pa tudi ne zaveda, da je treba moža z vsako malenkostjo pritegovati vedno znova k domu. In hrana v tem slučaju niti ne spada med malenkosti, ampak med najvažnejša poglavja vsake gospodinj.

Nikar s svojo brezbriznostjo v kuhi ne povzročiš, da pride mož do prepričanja, da kuha sosednja krčmarica bolje in izbranejšo od tebe. Tedaj si boš lahko iskala moža po gostilnah, namesto, da bi ga videla veselega in zadovoljnega doma. Kako žalostno je, če slišiš govoriti v družbi moža proti ženi: »Gospa, vi res izvrstno kuhate. Moja žena pa ne zna tako.« — Lahko bi znala, le ona polaga premalo važnosti na to. Ona si misli, glavno, da je nekaj skuhanu, da se družina naje.

Premnoge, posebno pa naše kmečke žene, nimajo za kuho potrebne fantazije. V krompirju vidijo le krompir, v fižolu le fižol, v koruzni moki le žgance, v mesu le juho in pečenko itd. itd. Zato vidimo na mizah v večini kmečkih domov le krompir, fižol in druge jedi v oni stari, običajni obliki, ki mora delovati na človeka dolgočasno, čeprav je lačen. Res, da je krompir v oblikah najhitreje gotov, a tudi kuhanje drugih krompirjevih jedi ti bo šlo hitro izpod rok, če boš delala z veseljem

in dobro voljo. V zadoščenje ti bo pohvala cele družine. Receptov, ki bodo pokazali, kaj vse je mogoče napraviti iz navadnih poljskih in vrtnih sadežev, bo prinesel list od časa do časa dovolj.

Jajčne jedi

Prihaja doba, ko bodo pričele kokoši najbolj nesti. Jajca so že poceni in bodo še cenejša. Izkoristimo to priliko in naučimo se jajčnih jedi. Nekatere gospodinj ne znajo iz jajc napraviti nobene druge jedi, kakor pečena. rahlo ali trdo kuhana jajca ter rezance. Tako se lahko zgodi, da se marsikomu jajca pristudijo, ker se jih je navečal. Z majhnimi dodatki in v drugi obliki narejena nam lahko dajo jajca jako okusne jedi.

Rumenjak z mlekom. Daj v skodelico 2—3 žlice sladkorja v prahu in eden rumenjak. To mešaj tako dolgo, da se zapeni, nakar zalij z vročim mlekom. Dobiš izvrstno pijačo za otroke, malokrvne, oslabele in pljučno bolne ljudi.

Jajčna krema. Postavi na ogenj posodo z vodo. V njo postavi drugo posodo z mlekom, v katerega daj par rumenjakov, sladkorja po volji in malo vanilije. To pridno mešaj, dokler ne zavre voda in mleko. Nato odstavi in mešaj tako dolgo, da se ohladi in zgosti. To kremo serviraj k raznemu drobnemu pecivu ali uporabi kot nadev.

Jajčna solata. Skuhaj par jajc na trdo. Nareži jih v kolobarje ali v drugi poljubni obliki ter priredi kakor vsako zeleno solato, le da dodaš tudi nekoliko popra. Uporabljaljaj pa raje olivno ali drugo belo olje, ker je potem solata za oko lepša.

Jajca s šunko ali slanino. Ocvri na masti par tanko narezanih koščkov šunke ali slanine. To zalij z jajci, ki si jih v lončku raztepla, solila in malo poprala. Malo pomešaj in postavi na mizo. Tako dobiš jed, ki nastopa v naših jedilnikih vedno pod angleškim imenom »Ham and eggs« (hemendegs).

Jajca s čebulo. Daj na mast precej čebule. Ko je že lepo rumena, jo prav tako, kakor prej šunko, zalij z raztepenimi jajci. Malo pomešaj in odstavi. Serviraj jed na tankih kosih črnega kruha ali pa kakor običajno na krožniku.

Priprosta, a dobra biskvitna torta. Štiri rumenjake, 7½ dkg sladkorja in zavitek vanilijevega sladkorja mešaj, da se zapeni. Nato dodaj 7½ dkg moke in pecilni prašek, malo pomešaj in dodaj čvrsti sneg štirih beljakov. Na zmernem ognju peči pol ure. Hladno torto prereži in namaži s poljubnim nadevom.

Praktični nasveti

Kozarce, ki so beli od stafine hitro umiješ z vodo, kateri prideniš nekaj kisa.

Ako dobiš na roko smolo, jo najlažje odstraniš, ako namažeš roke s svinjsko mastjo in nato opereš z vročo vodo. Samo z vročo vodo ali bencinom ne opraviš ničesar.

Madeže od tobaka odstraniš z mešanico glicerina in salmijaka. Vsake tekočine vzemi pol.

Domače sredstvo za čiščenje bakrene posode. Vzemi enake dele kisa, kislega mleka, ržene moke in finega peska. To dobro premešaj in s to zmesjo čisti ba-

Perutninarstvo

Družina kokoši sestoji iz petelina in 10—14 kokoši. Petelina naj se nadomesti vsako drugo leto. Tudi kokoši je treba vsako leto nadomeščati z mladimi živalmi. Le prva tri leta neso kokoši najbolj, a tudi meso je boljše od mladih, nego od starih kokoši. Če ima kdo kure samo radi jajc, je nujno potrebno, da oskrbi kurjo družino vsako leto z mladimi, krepkimi živalmi, ki so piščeta dobrih jajčaric. Te mladice bodo nesle že v novembru, seveda, če bodo imele dobro hrano in primeren kurnik.

Petelinčke, katerih ne mislimo pustiti za plemo, lahko zakoljemo ali kapunimo. Kapuni dajejo izvrstno meso in se radi tega drago prodajajo. Na žalost pa je pri nas kapunjenje malo razširjeno. S tem se v glavnem pečajo le kmetijske šole in nekateri veleposestniki. Posamezniki na manjših gospodarstvih, katerim bi bil zelo dobrodošel nekoliko večji zaslužek, pa se s tem ne pečajo, čeprav je posej dobričkanosen. Može se za kurjerejo pri hiši ne zanimajo, torej je to skrb gospodinj. One naj se pobrigajo, kako se kapuni, in bodo z majhno žrtvijo prišle do lepega denarja. Saj se dobe nalašč v to svrhu izdelane škarjice. V trenutku, brez vsakega truda in trpinčenja živali je delo opravljeno. Živinozdravnik, kmetijski referent ob priliki predavanj v kmetijskonadaljevalnih šolah ali sicer kdo, katerega je ta posel znan, vam bo rad dal potrebna navodila. Vendar, katera se loti tega posla, naj si priskrbi večje število petelinčkov za kapunjenje, ker jih potem lažje in bolje proda. Delikatesne trgovine in drugi trgovci, ki prodajajo zaklano perutnino, kupujejo vedno raje v večjem številu, ker eden ali dva komada se jim ne izplača kupiti.

Pri vsaki kmečki hiši vidimo kokoši. A malo je kmečkih gospodinj, ki bi pri hiši kokoš v oni meri upoštevale, kakor upoštevajo svinjo ali kravo. Pri mnogih hišah imajo kokoš samo zato, da daje jajca, vali piščance, pobira po dvorišču ostanke, trpi žejo in preganjanje s strani otrok in psov ter da deli hlev z drugo živino. Kratko povedano: kokoši nima pri hiši nikakega ugleda.

To ni prav. Saj je ravno kokoš ona žival, ki nas pogosto spravi iz zadrege, kadar je treba hitro postreči nepričakovanemu gostu. Napraviš kakršnokoli jajčno jed (o teh v prihodnjih številkih) ali spečeš pišče. Kokošim je torej treba posvečati nekoliko več pažnje. Čim boljše postrežbo bodo imele, tem boljši bodo uspehi domače kurjereje.

kreno posodo. Potem jo izplakni v mrzli vodi ter dobro obriši z mehko čunjo. Imela boš vedno svetlo posodo.

Surovo šunko shraniš najbolje v peči, v kateri se ne kurl. Skozi dimnik dobiva dovolj zraka, a muhe ne morejo do nje.

Če imaš advokata...

»Kaj vam je le, obtoženeč? Hočete mar preklicati svoje prostovoljno priznanje?«

»Da, gospod sodnik. Moj zagovornik me je pravkar z živo besedo prepričal, da nisem kriv.«

Molitev

Kranjec Miško.

Spomini na molitev segajo globoko v mojo mladost in so tesno povezani z zimskimi in pomladanskimi večeri; lahko bi celo rekel: kos moje mladosti so. Povezani pa so še z marsičem drugim: z mojo materjo in očetom, z lakoto, z majhnimi skrbmi za golo vsakdanjost. Široko vaško življenje je tesno povezano med seboj in nikdar ne moreš ločiti enega od drugega. In kadar se mi še zgodi, da se spomnim mladosti, tedaj se v zvezi z njo spomnim vsega onega, kar je bilo tedaj važno: majhna kmečka sobica, pet korakov dolga, štiri široka (kajpa, otroških korakov!), natrpana s pohištvom in kmečko pečjo. Prinašala nam je dovolj skrbi, dovolj neprijetnih ur. Toda bilo je v tistem življenju mnogo lepe, velike svobode, kakršne nisem kasneje več nikdar srečal. Zdaj, ko ni več tiste naše skromne hiše, se često spominjam na njo, z vsemi bridkostmi, pa tudi z vsemi majhnimi radostmi.

In tako sem se nedavno spomnil tudi na molitev; šel sem mimo kmečke hiše in iz nje mi je udaril vonj kmečke molitve. In tako sem se spomnil matere, ki nas je učila moliti.

Tudi o Bogu nas je ona prva učila. Tisti Bog je bil povsem drugačen, kakor oni, o katerem sem se učil kasneje, po šolah, in o katerem sem včasih z drugimi imel srdite boje. Če se zdaj spom-

nim na Boga, o katerem nam je pripovedoval župnik s prižnice, ali če se spomnim na onega iz knjig v gimnaziji, tedaj moram priznati: materin domači, kmečko Bog je bil mnogo lepši, mnogo dobrotljivejši, pravičnejši in mnogo bližji nam ljudem. V šoli smo Boga obdali s teorijami, z dokazi. Brez dokazov tisti Bog v gimnaziji ni mogel nikdar živeti. Celu dokazi mu niso mnogo pomagali. Stal je izven vsega dogajanja, miren, brezskrben, skoraj bi rekel: malce hudoben. Na levi je imel strašen pekel, na desnici krasna nebesa. Razdelil je človeštvo v dva razreda. Bil je sestavljen iz treh oseb. Materin Bog pa je bil Bog revežev, majhnih, zatiranih, bednih in lačnih ljudi. Poznali smo še njegovega Sina, ki je nekoč hodil po zemlji. Ta je pri svojem očetu vse dosegel, zato smo ga često prosili za pomoč. O svetem Duhu pa nismo mnogo vedeli. Ta materin Bog je bil dober, skromen in usmiljen. Res se je često razsrdil, tedaj nam je poslal nevihto z grmoom, da nas otreplaši. Kakor piščanci smo se poskrili za duri, ali v temnih kotih, da nas njegova jeza ne bi dosegla. On pa se je peljal po temnem, oblačnem nebu na zlatem vozu in metal strele na zemljo. Švigale so strele proti zemlji, toda redko so zadevale človeka ali se dotaknile njegovega doma in ga upepelile. Zdi se mi, da je bil zadovoljen že s tem, da nas je prenašal in nas spravil v kot na kolena. Zato je spremenil svoj srd in strele so zadevale vrhove visokih lagnedov in debelih hrastov. Da bi nas potolažil,

nam je poslal nekaj lepega sonca, in dve mavrici je razpel čez nebesni svod in otroci zemlje smo se veselili tega. Včasih nas je kaznoval tudi s tem, da nam je poslal spomladi preveč dežja in napravil povodnji. Bali smo se, da nam bo uničil kruh na poljih. Zato smo šli v cerkev in molili za sonce. In resno: nebo se je razjasnilo, lepa večerna zarja se je zarisala čez večerno nebo, ponoči so se prižgale svetle zvezde po oboku in drugo jutro se je prismejalo sonce. Drugič nas je mučil s sušo. Pol drug mesec ni poslal drugega kakor skromno roso; včasih pa niti te ne. Tedaj smo napravili procesijo in molili za dež, ki nam je potreben za polja. In glej, že so se dvignili oblaki na nebu; temni in mračni so se nam bližali. Že smo mislili: zdaj šele nas bo kaznoval. On pa je videl našo skrb in naš strah; nasmehnil se je in nam ni poslal nevihte s točo in viharjem, temveč prav lep dežek, prijetno roso, in zemlja je žejna pila in osvežilo se je naša polje.

Takšen je bil materin Bog; in moram priznati: rad sem ga imel in spoštoval. Zvečer se je naša majhna hiša napolnila z molitvijo. Vsi smo molili enakomerno, nekoliko zavlačeno in zaspano. Zunanaj je bila pozna pomlad, žito je zorelo. Cvetje je še vedno dehtelo, na vrtni je pel slavec, kakor bi z nami molil in žabe so regale po vaških mlakah. Vse to se je mešalo z našo molitvijo in vse to je bila ena sama molitev narave, tiha zahvala Bogu, da živimo, in da je na svetu kljub vsej veliki bedi — vendar

lepo.

Kasneje v šoli pa smo tudi molitev spremenili. Molili smo bolj učeno, vse bolj ošabno, skoraj samozavestno. Iskali smo visokih izrazov in za ničesar nismo prosili. Pač: včasih smo prosili, da bi bili ponižni. Toda bili smo veseli, da nismo ponižni. Molili smo za modrost, pa smo mislili, da smo že preveč modri. Tista stara materina molitev: »očenaš« je prišla redko na spored. Doma je mati vedno nekaj navedla: molili smo za polje, za dež, za sovražnike, za mrtve. Za vse smo molili in kopicili očenaš na očenaš. V šoli pa smo v zanesenih besedah izražali svoje razumevanje vsega.

Minila so leta. Odnosla so s seboj molitev; i tisto materino za dež, za sonce, za živino, za zdravje, za sovražnike in verne duše v vicah; i ono iz šol za modrost in ponižnost. Nič več se ne vozi stari kmečki bog na zlatem vozu po nebu, da bi plašil kmete in njihovo deco, zadevajoč s strelami vrhove lagnedov. Nič več ne stopim v procesijo, da bi molil za dež, kadar je suša. Kruh kupujem v trgovini. Niti ne prosim za lepo vreme, kadar je preveč dežja. Jezim se na cestni odhor, ki se ne briga, da bi s kamenjem posul ceste in tako kljuboval dežju. Tudi za sovražnike ne molim, čeprav jih imam danes mnogo, tedaj pa nisem imel razen dveh vaških paglavcev nikogar za sovražnika. Ti zadnji sovražniki me enostavno premlatijo in oni potem molijo zame kot svojega sovražnika. Tudi za pokojne ne molim več. Samo, kadar na vse svete ljudje prižgejo sveče na grobovih, tedaj

Novi patrijarh srbske pravoslavne cerkve dr. Gavriilo Dožić.

Visokošolska diploma za dovršeno ljubezen Kitajska idealna žena — Soproge, ki so na „višini“

Iz Šanghaja je prispela naravnost neverjetna vest, da so tamkaj otvorili neke vrste visoko šolo zakonske ljubezni. Tu imamo prvi primer oficijelno diplomirane ljubezni, ki daje pravico do zakona in domačnega ognjišča. Ideja pa ni tako neumna, kakor bi morda kdo mislil. Če imamo že ženske profesure za medicino, nego in vzgojo dojenčkov itd., zakaj bi potem prepustili to, kar je v življenju zakonske žene najbolj bistvena stvar, samo golemu slučaju? Kitajci hočejo vse pomankljivosti bodočih soprog na tej univerzi popraviti. Vsekakor je treba veliko vsestranskega študija, če se hoče preobraziti mlado dekle v bodočo soprogo svojega moža. Na omenjeni šoli, ki jo mlade vzorne Kitajke zapuščajo z diplomami,

polagajo razen na elementarne učne snovi prav posebno važnost na diplomacijo. Spoznali so namreč, da je žena, ki zna biti zelo diplomatska, zmožna, odstraniti z lahkoto vse spriti nastajajoče male konflikte in razprtije, ki so čestokrat vzrok velikega trenja. Predavanja pa se nanašajo tudi na področja politike, finančne znanosti in filozofije, tako da morejo te mlade izobraženke postati prave sotrudnice svojih soprogov v vseh višjih pozicijah družabnega in državnega življenja. Na ta način si hočejo Kitajci vzgojiti soproge, ki bodo »na višini«. Šanghajski Evropejci že razpravljajo o tem, da-li ne bi kazalo, slično univerzo za diplomirano zakonsko ljubezen otvoriti tudi na zapadu.

Pameten ukrep proti vojnim hujskačem

Pražki „Venkov“ o tistih, ki so se v letih 1914-1918 stiskali po raznih pisarnah in skladiščih

»Venkov«, glavno glasilo češkoslovaške agrarne stranke, piše o tem sledeče: »Kdor je bil na bojiščih svetovne vojne, temu je znano, da so tisti, ki so se takrat stiskali po raznih pisarnah in skladiščih, v svojih govorih največji junaki. Za te ljudi je vsak človek, ki se trudi prepričati novo klanje, navaden strahopetec. Kakor je razvidno iz razprav časopisja,

bi bil potreben zakon, ki bi se glasil morda takole: Vsi ti junaki, ki razpravljajo danes v časopisju o vojni, o junakih in strahopetcih in o tem, da se mi — Čehi — nikogar na svetu ne bojimo, spadajo v trenutku izbruha vojnih zapletljajev v prve štrele jarkov. — Pač oster obracun uglednega češkega lista s poklicnimi gobeždači!

Žene ki zagovarjajo mnogoženstvo ...

„Sijajna“ argumentacija žena v Zapadni Afriki

Francija se v zadnjem času zelo trudi, da bi izkoreninila mnogoženstvo, ki se je zlasti močno razpaslo v nekaterih delih zapadnoafriških kolonij. Vsa ta stremjenja pa so imela zelo malo uspeha, ker so se proti enoženstvu (monogamiji) in za mnogoženstvo (poligamijo) izražale ravno — ženske. Francosko kolonijalno

ministrstvo je odposlalo v te kraje gosp. Bessona, ki je o tej stvari referiral in navedel »argumente«, ki so mu jih iznesle temnopolte lepoticice v dotičnih krajih. Izjavile so, da je mnogoženstvo mnogo udobnejše, ker morejo tri do štiri žene, ki jih ima vsak zamorec, lažje opraviti vsa hišna dela, kakor pa le — ena. Te

»stvarne« argumentacije — tako je dejal g. Besson — ni mogla ovreči nobena, še tako spretna propaganda za enoženstvo.

Izvršbe in rubeži pred 3000 leti

Čim je človek znašel v prastari dobi denar, potem je gotovo, da so bili še z istim dnem napravljivi tudi prvi dolгови. Takoj nato pa se je pojavil tudi eksekutor, ki je s silo izterjal dolg. To se vidi iz starih dokumentov, marmornatih plošč in podobnih naidb, ki so jih pred nedavnim odkrili na Kitajskem.

V središču Kitajske je odkrila neka angleška ekspedicija zelo zanimive dokaze o eksekucijah pred tisoč leti pr. Kr. Ta ekspedicija je našla pri svojem arheološkem raziskovanju veliko marmornato ploščo, ki izvira okoli 1000 let pr. Kr. Na tej plošči je mogoče jasno razbrati besede neke sodne odločbe pred 3000 leti. Na plošči se da tudi jasno razbrati podpis nekega takratnega kitajskega eksekutorja, ki je bil za dolžnike strah in trepet. Stari Kitajci so takrat nazivali eksekutorja »čan«. Na tej marmornati plošči je poziv dolžnikom, ki se glasi:

»Kadarkoli se pojavi na nebu mesec, bo prišel k Tebi „čan“ in Ti mu moraš plačati na naslov starega dolga deset galov (stari kitajski denar). Ako mu točno ne plačaš, Ti bo odvezel, kar mu najbolj v Tvoji hiši ugaja. Če mu ne plačaš

niti po drugem opominu. Te bomo vrgli v temnico. Tvojo družino pa izgnali iz mesta.«

Odločba na tej marmornati plošči je dokaz, da eksekutorski posel ni tako moderen, kakor bi si kdo predstavljal. Obstojta že od pamtiveka. Sodeč po besedilu na tej plošči, pa lahko zaključimo, da tudi v starih časih ta posel ni užival posebne popularnosti.

Stekleni domovi

Sodobni ljudje si želijo zraka, sonca in svetlobe. Pri tej težnji jih podpira zlasti sodobna higijena in sodobna arhitektura. V tem oziru napreduje človeštvo v velikih skokih. Pri gradnji stanov in stanovanj se je pred kratkim celo pojavila zamisel, graditi hiše in stanovanjske domove iz stekla, da se tako v kar največji meri izkoristi svetlobo. Prvi tozadevni poskusi niso prinesli zaželenega uspeha. Družine se namreč niso mogle unakniti pred radovednostjo in zvedavostjo zunanega sveta. Po večletnih poskusih pa je uspelo nekaterim ameriškim inženirjem rešiti tudi vprašanje prozornosti stekla. Naravili so tako steklo, skozi katero se iz stanovanja vidi, ne vidi pa se od zunaj v hišo. To steklo je namreč tako sestavljeno, da odbija zunaj svetlobo. S tem je rešeno tudi to kočljivo vprašanje ter bo odslej dana možnost za gradnjo domov in hiš iz stekla.

Pes in slon na zatožni klopi

Kje drugje kot v Zedinjenih državah

Zedinjene države Severne Amerike so zares dežela brezmejnih možnosti. Nedavno se je »imel zagovarjati« pred sodnikom pes-volčjak, ki je nekega dečka pri kopanju tako dolgo držal pod vodo, dokler se ni utopil. Kot »morilec« je moral poslušati potek razprave, ki ga pa očitno ni zanimala. Ko je sodnik izpregovoril sledeči pravdorek: »Ker je pes Idahio nevaren občestvu, odrejam, da ga ima posestnik do 1. oktobra 1938 zaprte-

ga, sicer bo ustreljen«, — je Idahio veselo otepal s svojim repom ter je odšel s svojim gospodarjem v določeno kajho. Take sodbe pa v Ameriki niso prereditve. Nedavno je neki slon do smrti pomandral svojega slugo ter je bil za to obsodjen na smrt. Proti justifikaciji ubogega Jumba, ki sodbe ni razumel, pa so dvignila mnoga društva in korporacije tak vihar ogorčenja, da so se prevnetemu sodniku vsi iz srca smejali.

Prijetna zaupljivost do stražnika.

Izberite kar hočete

- Zivljenje je san. (Calderon).
- Zivljenje je beračenje. (R. Burdon).
- Zivljenje je tkalni stroj. (V. Sindsay).
- Zivljenje je tragedija. (Swiss).
- Zivljenje je dim. (E. Henley).
- Zivljenje je trdnjava. (Napoleon).
- Zivljenje je plamen. (G. B. Shaw).
- Zivljenje je pravljica. (H. C. Andersen).
- Zivljenje je pes.

Opravičilo.

Pascal se je nekoč takole opravičil: »Oprostite mi dolgo pismo. Nisem imel časa, da bi napisal krajšega.«

Žene so na svetu zato, da jih ljubimo, ne pa, da jih razumemo. (Oskar Wilde.)

se ozrem na pokopališče, ki je tako lepo razsvetljeno in tedaj me obide: kako malo resničnega prostora je preba človeku, da lahko v miru pročiva. Ničesar drugega ne potrebuje ta človek.

Še bolj sem pozabil na one molitve iz šol. Ponižen sem bil že od vsega početka: kakor hitro sem se postavil na noge, že so me začeli ljudje učiti ponižnosti in skromnosti. Hladno, mirno gledam na življenje in ljudi, in skušam vse razumeti in vse ljubiti. Takrat pa sem hotel, da bi svet mene razumel in mene ljubil.

Spreminjajo se vrednote: kar je nekoč imelo svoj veliki pomen, ga danes nima več. Umrle so stare kmečke čednosti, danes živijo drugačne, meščanske čednosti; te se lahko kupijo. Umrli je kmečka ljubezen, ki se je znala darovati, danes živi plačana ljubezen. In umrl je stari dobri kmečki Bog, ki je imel v sebi trohico pravičnosti in mnogo usmiljenja, ki je nas otroke plašil s strelami in gromom, potlej nas pa razveselil s pisano mavrico. Umrli je Bog, ki je pazil na sosedove hruške, da jih niso upali krasti. Danes odpiramo blagajne, goljufamo, po neverjamo, ustanavljamo posojilnice, da bi izvabili iz dobrih malih ljudi njihove krajcarje; potem propademo, kmetje kolnejo, mi pa se odpeljemo v Nizo, da si popravimo zrahljane živce. In nič se ne bojimo, da bi se pripeljal po oblačnem nebu mogočni Bog in metal strele na nas. Tudi onega drugega Boga, ki nas je plašil nekoč z večnim ognjem, se nič ne bojimo. Nič ni na svetu svetega. Vse se dotaknemo, denarja, časti, obrekujejo,

denunciramo in hočemo spremeniti svet tako, da bi ga lahko izrabljali. Govorimo sicer o Bogu, toda ta Bog je Bog mogočnih.

Hodim po mestih: ljudje se sprehajajo po tlakovanih ulicah in še na misel jim ne pride, da je nekoč bilo na svetu blato, in je bilo potrebno lepo sonce, da se je osušilo. Ukradli so ljudje Bogu strele in jih spremenili v elektriko; zdaj svetijo z njo, kuhajo, in se vozijo sami z njo. Tudi dežja ne potrebujejo. Imajo svoje vodovode in se ne bojijo, da bi bili i sami i živina žejni. Tudi za sovražnike ne molijo; zdaj jih ovadijo in dajo zapreti. Kaj jih je treba spreobračati, čemu moliti za nje, ko se jih lahko tako enostavno otreseš!

Pri nas na vasi pa včasih še molijo. Ob pomladnih, toplih, mirnih večerih posedejo ljudje v mraku po stolih in klopih, in molijo; skozi odprto okno prihaja vonj pomladnega cvetja, pesem ptic in žabje reganje se meša z molitvijo in se pne pod sinje, z zvezdami posuto nebo. Še vedno molijo k staremu kmečkemu Bogu, k Bogu polni in lepim nebes. Molijo za iste stvari, kakor so molili nekoč, ko sem bil majhen: za dež; proti dežju, za sonce; za zdravje in proti boleznim; za žive in mrtve; za sovražnike in prijatelje; za pravičnike in krivičnike. Bog pa sedi na zlatem prestolu, podpirajoč osivelo glavo in je zadovoljen. Pošilja dež na polja, in sonce, da vse lepo uspeva. Meče strele na zemljo, kadar je jezen; ljudi pa vendar ne zadeva, teh majhnih, bednih ljudi; te ima tudi on rad. Sovraž-

nike spreminja v naše prijatelje. Zdravi bolne, nad zdravimi čuva, da ne obolijo. Dobrotnikom je dober, zal pa ni niti krivičnikom. Skozi okna kmečkih skromnih, pretesnih in bednih domov, udarja molitev in v večerni tišini se pne v nebo; en sam vzdih globoko ranjenega strtega srca, hrepenečega po koščku skromne sreče.

In Bog, sedeč na svojem prestolu, nemara premišljuje, kako bi uredil in razdelil svoj dovolj prostrani svet, da bi bilo za vse bedne in majhne ljudi dovolj kruha. Sam je vendar ustvaril svet in ga podaril otrokom zemlje, pa so si ga samo nekateri prilastili.

Kadar grem ob večerih po vasi, slišim vedno molitev, ki odnekod udarja. Od tedaj, kar sem bil majhen, se je svet v mnogočem spremenil. Tudi človeške potrebe so se spremenile in zato danes ljuleg vsega onega, za kar so molili nekoč, molijo še za druge stvari.

Otroci molijo za svoje starše, ki hodijo po Franciji, ali po Nemčiji, ali po Kanadi, molijo za njihovo zdravje; da bi prislužili dovolj denarja, da otroci ne bi stradali in ne bi bili lačni; da ne bi mater in očete pozabili na svoje otroke, da bi jim bili še dalje starši. Žene molijo za svoje može v Franciji, može za svoje žene spet v Franciji: da se ne bi spozabili v svetu; da bi se vrnili. To so nove potrebe in vedno je treba moliti zanje.

Ko sem bil majhen, je bila po svetu velika vojna. Tedaj smo molili za mir; molili smo mi po vaseh k svojemu kmečkemu Bogu; v mestih so molili k svojemu

meščanskemu Bogu. Danes meščani več ne molijo za mir po svetu. Po vaških hišah pa ljudje še vedno molijo. In nemara bo dobri kmečki Bog odvrnil od sveta vojno.

Zadnjič pa sem slišal svojevrstno, v bistvu nekoliko čudo molitev, kateri sem se najprej široko zasmel, ter si dejal: Tudi dobri Bog se smeji, ko sliši to molitev. Najprej je oni, ki je molil naprej, navedel vse, kakor smo molili nekoč; potem je molil za novejšje potrebe: za one, ki hodijo po svetu, za može, za žene in za starše: da bi se vrnili knaj k svojim. Molil je za svoje one, ki ljudi goljufajo in jih varajo. In to sem razumel.

Potem pa je dejal predmolilec: »Molimo za one, ki nas prodajajo.« Ljudje so se najprej zganili, morda so se tudi sami hoteli zasmejati, naposled pa so vendar resno molili dalje. Toda, predmolilcu ni bilo dovolj. Zdej je dejal: »Molimo za one, ki se predajajo.« »Ne, nekoč nismo molili za kaj takega. Danes . . . danes pa je nemara tudi taka molitev potrebna.

In če še živi stari, dobri, kmečki Bog, tedaj bo nemara uslišal to svojevrstno, novo molitev: Varuj nas, Gospod, pred onimi, ki nas prodajajo, in reši one, ki se prodajajo.

Če zna spreminjati sovražnike v prijatelje, tedaj bo morda tudi te spremenil; in nič več nas ne bo nihče prodajal — za trideset srebrnikov . . . in nemara tudi nihče več ne bo sebe prodajal.

Treba je moliti za te, zakaj mnogo jih je že zdaj na svetu.

Največji dobitki šele pridejo ...!

Glavno (5.) žrebanje Drž. razredne loterije, ki se sedaj vrši v Ljubljani, bo trajalo še več dni! **Milijonske premije in ostali največji dobitki bodo izžrebani šele v prihodnjih dneh!**

Zato si nabavite čimpreje svojo srečko!
V teh dneh bo izžrebanih 36.000 dobitkov v skupni vrednosti

Din 56 milijonov 927.000!

Med drugimi bodo izžrebani sledeči večji dobitki:

1 DOBITEK	po	Din 2.000.000.—
1 DOBITEK	„	1.000.000.—
1 DOBITEK	„	500.000.—
1 DOBITEK	„	400.000.—
6 DOBITKOV	„	200.000.—
12 DOBITKOV	„	100.000.— i. t. d.

$\frac{1}{4}$ srečka
din 1000.—

$\frac{1}{2}$ srečka
din 500.—

$\frac{3}{4}$ srečka
din 250.—

Novo kolo drž. razredne loterije se prične v prvi polovici aprila! Žrebanje prvega razreda bo 13. in 14. aprila 1938.

Ena cela srečka stane din 200.—
Ena polovica srečke stane din 100.—
Ena četrtinka srečke stane din 50.—

Naročila za novo kolo se sprejemajo že sedaj!
Pooblaščen glavna kolektura drž. razredne loterije in bančna poslovalnica

BEZJAK, Maribor, Gosposka 25
HIŠA SREČE VAS VABI!

Železnina in puškarna

PINTER & LENARD

MARIBOR

Aleksandrova c. 34. Tel. 22-80 in 22-82

Poročni prstani, budilke, žepne in ročne ure, zlati predmeti od urarja in juvelirja

M. JLGGERJEV SIN

Maribor, Gosposka ulica 15

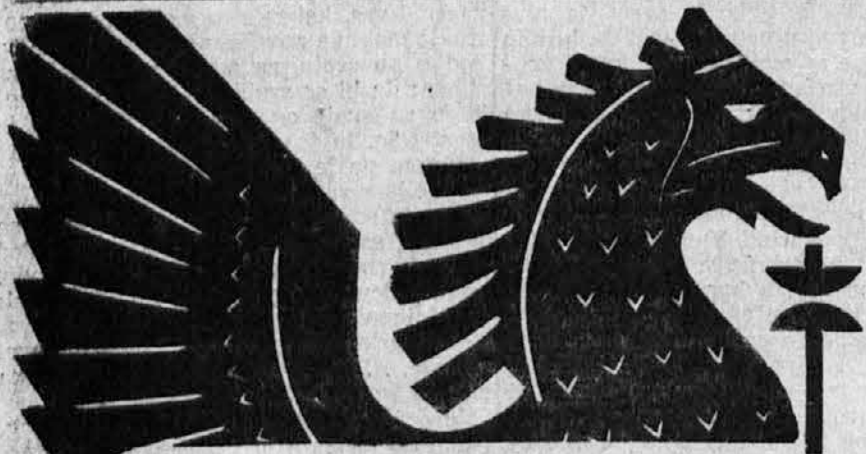
Največja izbira! Presenetljivo nizke cene! Ugodni plačilni pogoji! Zahtevajte brezplačni cenik

FOTO AMATERJI!

Za Vaše posnetke uporabljajte vedno le Najboljši filmski material za snemanje! Razvijanje - kopiranje - povečanje strokovno hitro in poceni!

IVAN PEČAR FOTO — KINO ODD. — KEMIKALIJE I. T. D.
Maribor - Gosposka ulica 11

Ajfo - FILME!

MARIBORSKA TISKARNA d. d., MARIBOR KOPALISKA ULICA 6
Telefon 25-67, 25-68, 25-69

Tiskarna
Litografija
Knjigoveznica
Kamnotisk
Offsettisk
Bakrotisk
Anilinski tisk
Plakaterski zavod
Tisk časopisov
PIROFANIA patent

Napoveduje se lepa pomlad, zato sem si zagotovil pestro zalogo raznega pomad. blaga!
VOLNENO BLAGO v vseh vzorcih in najidealnejše kakovosti za elegantne damske plašče in obleke v najmodernejših barvah.
ANGLEŠKO BLAGO najodličnejše kakovosti sodobnih znamk.
„**SMARTEX**“ za praktične, solidne, sportne in promenadne obleke.
„**VENTEX**“ - blago, ki je tkano na poseben način in vzbuja pri nošnji prijeten občutek ter združuje eleganco, všečnost in izredno trpežnost.

Franjo Majer, Maribor

Glavni trg 9.

36

Hotel „OREL“ Maribor

Hotel - Restavracija - Kavarna

Vodilni hotel Maribora — Topla tekoča voda — Centralna kurjava — Prvovrstna kuhinja in klet — Zbirališče vseh tujcev

TELEFON 22-20

34

Kupujte

svileno in volneno blago za obleke itd.

le v specialni trgovini

„**SVILA**“ Maribor, Gosposka 34

33

Največja izbira — Vedno najnovejše — Zmerne cene

Najboljše in najcenejše kupiš
dobre in solidne čevlje samo v
trgovini

M. WREGG

MARIBOR, SLOVENSKA 5

Krojaški atelje

Rudi Verdonik

Maribor, Gosposka ulica 44.

Po vrnitvi iz krojne šole v Nemčiji se priporočam s solidno izdelavo po najnovejši modi in sistemu.

30

Le najboljši za Vas!

Zato kupujte vse tapetniške izdelke: madrace, otomane, fotelje, žične vložke ter popravila najceneje pri

32

Anton Čerin ml.

Maribor, Koroška c. 8

Mali oglasi

beseda 0-55 din,
dopisovanje po
1-50 din; inse-
ratni davek do
40 besed 1- din,
nad 40 besed
2- din. Za šitri-
rana pisma se
plača 10- din.

Za odgovor je
je priložiti 3-
din v znamkah

Čitajte in širite
„EDINOST“!

Oglasi v „EDINOSTI“ posredujejo med mestom in deželo!